opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.
NAJER FOLKSBLAT
פרייז 15 גראשען
היינט 10 זייטען

נייעס פאלקסבלאט

№ 121 | Łódź, Sroda 27 maja 1931 r. | ניינטער יאהרגאנג | לאדז, מיטוואך יא סיון תרצ"א | № 121

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

סלאוועקס רעגירונג דימיסיאנירט

דער מלוכה-פרעזידענט האט די דימיסיע אנגענומען

װאַרשאַ, 26 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). אויף דער היינטיגער זיצונג פון מיניסטאָרען־ראַט איז בעשלאָסען געוואָרען אנצוגעבען זיך אין דימיסיע.

דער פרעמיער סלאַוועק איז אַוועק אין שלאָס, וואו ער האָט איבערגעגעבען דעם אָנגענומענעם בעשלוס.

דער מלוכה־פרעזידענט האָט די דימיסיע אָנגענומען און פאַרגעלייגט דעם איצטיגען קאַבינעט פאָרטצוזעצען די אַרבייט ביז עס וועט געבילדעט ווערען די נייע רעגירונג.

די סיבה פון דער דימיסיע זאָל זיין דאָס, וואָס דעם איצטיגען קאַבינעט איז נישט געלונגען בשלימות אַדורכצופיהרען דעם אָנגעצייכענטען פראָגראַם.

קיין אָפיציעלע קאָמבינאַציע פון אַ נייעם רעגירער איז נאָך נישטאָ, און מען רופט אָן די נעמען פוי פערשידענע קאַנדידאַטען.

די גרעסטע שאַנסען האָט מין. פּריסטאָר.

עס זאָלען פאָרקומען אַ רייה וויכטיגע פערזאָנאַלע ענדערונגען אין צוזאַמענשטעל פון קאַבינעט.

דער נייער קאַבינעט וועט אויך בעשטימען צי פאַר די זומער־פעריען וועט פאָרקומען אַ סיים־סעסיע, צי נישט.

* * *

לכתחילה זענען אין די 2 חגא־טעג איינגעשטילט געוואָרען די קלאַנגען וועגען שינויים אין דער רעגירונג. היינט פריה איז נאָך געפיהרט געוואָרען באַרמאַל די אַרבייט: דער פרעמיער סלאַוועק האָט אַמטירט ביי זיך אין קאַבינעט, אָננעהמענדיג אַ רייה רעפעראַטען. מען האָט גערעכענט, אַז ערשט מאָרגען וועט פאָרקומען אַ זיצונג פון מיניסטאָרען־ראַט, און אַז די וואָך וועט זיך פערזאַמלען דער עקאָנאָמישער קאַבינעט צו ערלעדיגען אַ רייה ווירטשאַפטליכע ענינים.

וועגען א נייע הלוואה פאר דער פוילישע לאנדווירטשאפט

װאַרשאַ, 26 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) היינט אינדערפריה איז אַרויסגעפאָהרען קיין פאַריז און לאָנדאָן דער דירעקטאָר פון דעפּאַרטאַמענט פאַר געלד־אומזאַץ ביים פינאַנץ־מיניסטעריום, ד"ר לעאָן באַראַנסקי, כדי צו פאָרשען די מעגליכקייטען פאַר'ן בעקומען אַ נייע הלוואה פאַר דער לאַנדווירטשאַפט.

נאך אלץ נישט קלאהר,
צי בריאן וועט פערבלייבען אויסערן־מיניסטער

פּאַריז, (... טעל.) לויט ווי עס איז מודיע „עקא דע פאַרי" רעדען צו די פרעזידענטען דומער און ...ערג, און דער פרעמיער לאַוואַל, ב...
אַז ער זאָל בלייבען אויסערן־מיניסטער.

פּאַריז, 26 (ספּ. טעל.) ווי „עקא דע פאַרי" דערוויסט זיך פון אַ סאָלידער קוועלע, זאָל בריאַן האָבען מיטגעטיילט די פרעזידענטען און דעם פּאַרלאַמענט, אַז ער בלייבט אויף זיין אַמט אַלס אויסערד־מיניסטער. דער דאָזיגער בעשלוס זאָל בעקאַנט ווערען ... דער מיטוואָכדיגער זיצונג.

נייער אויפשטאנד אין פערו

לאָנדאָן, 26 (ט.) פון קאַלאַאָ (פּערו) זענען אָנגעקומען ידיעות, דורכגעלאָזטע פון דער צענזור, אַז אין דעם קרייז טאַלאַרא איז אויסגעבראָכען אַ נייער אויפשטאַנד.

די רעגירונג האָט ...געשיקט מיליטער, כדי צו דערשטיקען די רעוואָלוציע.

יודען ווילען נישט פאשען קיין חזירים...

מאָסקווע, 26 (ספּ. טעל.) די יודישע בעפעלקערונג פון באָריסאָוו און אַנדערע ווייסרוסישע שטעט און שטעטלעך שטעלען זיך געגען די שטרעבונגען פון דער אַדמיניסטראַציע פון די יודישע קאָלאָניעס צו איינפיהרען חזירים־צוכט אין די יודישע לאַנדווירטשאַפטען. מחמת דאָס שעכניקום אין באָריסאָוו איז פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַ לעהר־אַנשטאַלט פאַר חזירים־צוכט, האָבען פיל שילער ערקלערט, אַז זיי ווילען זיך נישט בעשעפטיגען מיט חזירים־פאַשעריי. און האָבען ...לאָזט די שולע. אויך אַרבייטער טרעטען צוליב די זעלבע סיבות אַרויס פון קאָלעקטיוען.

דער „אָקטיאַבר" פ...ערט אָבער, אַז אין איינעגע קאָלעקטיוען, ווי למשל, אין סלוצק, ענטוויקעלט זיך די חזירים־צוכט אויסגעצייכנט.

קופאָן № 17
פון גרויסען
פרעמיען-קאנקורס
פון „נייעם פאלקסבלאט"
כדי זיך צו בעטייליגען אין פרעמיען־קאנקורס איז גענוג
צו צושטעלען בלויז 30 קופאנען

די ענטוואפענונגס-קאנפערענץ וועט געדויערען 6 חדשים

לאָנדאָן, 26 (או) „דיילי מייל" איז מודיע, אַז לויט העגדערסאָנס מיינונג וועלען די בעראַטונגען פון דער ענטוואָפענונגס־קאָנפערענץ געדויערען 6 חדשים. ער האַלט אויך, אַז ער וועט נישט דאַרפען די גאַנצע צייט פערברענגען אין גענף, מחמת דער רוב אַרבייטען וועט דורכגעפיהרט ווערען אין די קאָמיסיעס, וואו ס'וועט זיך נישט פאָדערען העגדערסאָנס אַנוועזענהייט.

אַזוי־אַרום וועט ער נישט דאַרפען פערטראָטען ווערען אין ענגלישען אויסערן־מיניסטעריום בעת די ענטוואָפענונגס־קאָנפערענץ וועט אָפּגעהאַלטען ווערען.

היינט קהלה-וואהלען אין לאדז

אין דעצידירענדען טאג

מען קען דאָך באמת נישט אָנפערטרויען די אָנפיהרונג מיט די יודישע קהלה ענינים מענשען, וואָס האָבען קיין מיינונג נישט און קיין פּלאַן נישט און קיין פּראָגראַם נישט, ווי אַזוי די יודישע קהלה זאָל אויסזעהען וואָס זאָל זי טון אויף וועלכער ריכטונג זאָל זי זיך ענטוויקלען, עס איז איצט אַ מאָדע אויף אומפּאַרטייאישקייט אָבער אויב פּאַרטייאישקייט איז אָפּט צו פיל צו אָפּט בלויז אַ דעקמאַנטעל פאַר קאַריעריסטען מכל המינים, איז דער ...כן פון דער אומפּאַרטייאישקייט אייגענטליך די מאַכט־זוכעריי און דער קאַריעריזם גופא. עס הויבט זיך אָן מיט פּראָטעסטען געגען דער פּאַרטייאישקייט, געגען דעם פּאַרטייאישען עגאָאיזם, די פּאַרטייאישע רייסעגישען און מאַכינאַציעס און עס לאָזט זיך אויס, אַז אין בעסטען פאַל קומט צו נאָך איין פּאַרטיי, וואָס זוכט זיך ערשט אַ פּראָגראַם אַניאידעאַל, אַ נשמה, מיט וועלכען זי זאָל לעבען. ביי אונז אין דער קהלה קומט אַפילו נישט דערצו. וואָרום די אַלע אומפּאַרטייאישע בילדונגען פערשווינדען בקיקיון דיונה, זענען פאַר פערשידענע פּרעטענדענטען נישט מעהר ווי אַ לייטער, וועלכען מען וואַרפט אַוועק ווי באַלד מען איז אויף איהר אַרויפגעשטיגען צו דעם געווינשענסטען אָרט. עס בלייבט אויפ'ן אָרט בלויז אַ מענש אָדער מענשען, וואָס זענען פאַר קיינעם נישט פּעראַנטוואָרטליך וואָס ווייסען נישט וואָס צו טון וואָס ווילע ומיט אַלע זיין גוט, פאַר אַלע זיך אויספיינען אַבי צו בלייבען זיצען אויפ'ן „בענקעל" ווי מען זאָגט ביי אונז.

מיר ווילען גלויבען, אַז דער יודישער קהלה וועהלער וועט וויסען ווי אַזוי אָפּצושאַצען די קאַרגיגע אומפּאַרטייאישע גרופּירונגען וואָס האָט אונזער געזעלשאַפטליכקייט פשוט לעכערליך געמאַכט עס מוז זיי נעגעבען ווערען אַ גוטע לעקציע, כדי זיי זאָלען פערשטעהן אַז ווען מען וויל בעקומען שטימען און צוטרוי מוז מען פערמאָגען מעהר ווי אַ גוטען אַפּעטיט צו זיין אַ פּרנס, מוז מען וויסען וואָס דאַרף אַ קהלה טון ווי אַזוי דאַרף זי אויסזעהען.

עס שיינט, אַז די דאָזיגע אַלע אומפּאַרטייאישע גרופּירונגען פון בענקעל־זוכערס וועלען דאָך נישט פערטושען דאָס בילד פון דער גרויסער שלאַכט, וואָס וועט פאָרקומען צווישען די ציוניסטען און דער „אַגודה" דאָס איז די אַקס אַרום וועלכע עס דרעהען זיך די וואַהלען.

און זאָל מען נישט פערגעסען אונטערצושטרייכען דעם פּאָליטישען מאָמענט פון די איצטיגע וואַהלען, די קהלות־פערשטעהערשאַפטען זענען צי זיי ווילען, צי זיי ווילען נישט, אַ פאַקטאָר אין אונזער פּאָליטישען קאַמף פאַר רעכט אַפילו ווען זיי ביי־טייליגען זיך נישט אין דעם אַקטיוו, זייער צוזאַמענשטעל דינט תמיד אַלס בעוויז, וועגען די שטימונגען וואָס בעהערשען די יודישע מאַסען. און בעאיינפלוסען דירעקט אָדער אונדירעקט דעם גאַנג פון קאַמף פאַר רעכט, זאָל מען נישט פערגעסען די נאָהענטסטע פּערספּעקטיווען פון אונזער קאַמף פאַר רעכט הענגען אָפּ פון אויסגאַנג פון די קהלה וואַהלען.

ג. גרינבוים.

די היינטיגע וואהלען

היינט קומען פאָר אין לאָדז וואַהלען צו דער יודישער קהלה.

די וואַהלען וועלען פאָרקומען אין 21 אַבוואָדען.

אָנהויבען וועלען זיי זיך 8 אינדערפריה, און ענדיגען — 8 אין אָוונד.

יעדער וועהלער דאַרף מיט זיך מיטברענגען זיינעם אַ פערזענליכען דאָקומענט.

וואַהל־בערעכטיגטע זענען דאָ אַג'עך 27,000.

נישט קוקענדיג דערויף, וואָס עס זענען פאַראַן 21 אַבוואָדען, האָט דער הויפּט־וואַהל־קאָמיסאַר בעשטימט פאַר יעדער גרופּע נישט מעהר, ווי צו 8 פערטרויאונגס־מענער, אַזוי, אַז נישט אין אַלע אַבוואָדען וועלען די גרופּען האָבען זייערע פערטרויאונגס־מענער.

די מיטגלידער פון די וואַהל־קאָמיסיעס האָבען נעכטען בעקומען פון הויפּט־וואַהל־קאָמיסאַר זייערע שריפטליכע נאָמינאַציעס מיט אָנווייזונגען, אין וועלכע אַבוואָדען זיי דאַרפען דיזשורירען. דערביי מאַכט דער וואַהל־קאָמיסאַר זיי אויפמערקזאַם, אַז זיי דאַרפען דיזשורירען ..., די אַבוואַדען פון 8 ביז 2 ביי טאָג, און נאָך דעם פערלאָזען די לאָקאַלען, און איבערגעבען די פונקציעס די איבערגעבליבענע מיטגלידער.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט, האָט דעפּ. ד"ר ראָזענבלאַט אינטערווענירט ביים שטאָט־סטאַראָסטע און איהם געפרעגט אויף וואָס פאַר אַ יסוד מעג דערלויבען נישט די נאָמינירטע פערטרויאונגס־מענער צו דיזשורירען אין די אַבוואָדען ביז'ן סוף פון דער וואַהל־צייט, ד. ה. ביז 8 אין אָוונד. דער סטאַראָסטע האָט דערויף געענטפערט, אַז דאָס בעשטימען די דיזשורען פון די פערטרויאונגס מענער געהער צו דער קאָמפּעטענץ פון'ם הויפּט־וואַהל־קאָמיסאַר.

ווייטער האָט דער סטאַראָסטע נאָך ...געוויזען, אַז עס איז אייגענטליך נישט פאַראַן קיין רעכטליכער יסוד, נישט צו דערלויבען די פערטרויאונגס מענער צו זיצען אין די לאָקאַלען ביז די וואַהלען וועלען נישט דעצידירט ווערען.

די נייטיגע לעצטע וואהל-פערזאמלונגען

נעכטען אָוונד איז אין לאָקאַל פון אַפּאַלהענדלער־פעראיין, מאַניושקי 5 פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג געווידמעט די וואַהלען צו דער יודישער קהלה. עס איז אָנגענומען געוואָרען אַ בעשלוס, וועלכער פערפליכטעט אַלע מיטגלידער צו שטימען פאַר דער ליסטע 12.

דער לעצטער גרויסער וואַהל־מיטינג איז פאָרגעקומען אין זאַל „איראָפּעיסקי", זגערזשער 17, נאָך די רעדעס האָט די פערזאַמלונג, וועלכע איז צאָהלרייך בעזוכט געוואָרען, איז אַדורך מיט אַ גרויסען ערפאָלג. צו לעצט איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע צו שטימען פאַר דער ליסטע 12 פון ציוניסטישען וואַהל־קאָמיטעט.

* * *

נעכטען אָוונד איז פאָרגעקומען אַ גרויסער מיטינג פון רעליגיעזער יוגענד און מען האָט אָנגענומען אַ בעשלוס צו שטימען פאַר דער ליסטע 18.

* * *

נעכטען איז אין לאָקאַל פון צענטראַלען יודישען האַנדווערקער־פערבאַנד (פּאָלודניאָווא 4) פאָרגעקומען אַ מיטינג, געווידמעט די קהלה־וואַהלען. נאָכ'ן אויסהערען די רעדנער, וועלכע האָבען אָנגעוויזען די וויכטיגקייט פון בעזיצען אַ האַנדווערקער פערטרעטערשאַפט אין דער יודישער קהלה, איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע צו שטימען אויף דער ליסטע 17.

* * *

אויף דער נעכטיגער פערוואַלטונגס־זיצונג פון פליישער־פעראיין אין לאָדז (פּיעטריקאָווער 24) איז בעשלאָסען געוואָרען צו אַסיגנירען 500 זל. צוריק צורופען די לאָדזער פליישער, וואָס זענען אויף די פּויזנער מערק, צו קומען אָפּגעבען זייערע שטימען פאַר דער ליסטע נומער 17

* * *

נעכטען איז פאָרגעקומען אַ יוגענד־מיטינג אין וואַהל־ביוראָ, שרודמיעסקאַ 44. ס'איז בעשלאָסען געוואָרען אַקטיוו צו אַרבייטען און אַגיטירען צום נצחון פון דער ליסטע נומער 13.

* * *

זעהר חשוב'ע רעדאַקציע !

אין מאָנטאָגדיגען נומער פון „נ. פאָלקסבלאַט" איז געווען געדרוקט אַ נאָטיץ וועגען די פערבינדונגס־ליסטען פון ציוניסטישען וואַהל־קאָמיטעט.

מיר האַלטען פאַר נויטיג פעסטצושטעלען, אַז דער „מזרחי" האָט זיך צו אונז וועגען אַ פערבינדונגס־ליסטע נישט געווענדעט. מסתמא איז דאָס געשעהן צוליב דעם, ווייל עס עקזיסטירט בכלל נישט קיין מזרחיסטישע ליסטע.

ציוניסטישער וואַהל־קאָמיטעט.

יודען וועהלער!

היינט, מיטוואך, דעם 27 מאי וועט איהר לאדזער יודען אויסקלייבען אייערע שלוחים, אייערע פארשטעהער פון דער לאדזער קהלה.

אין אייער האנד ליגט איצט דער גורל פון דער יודישער קהלה אין לאדז.

ווילט איהר אז די יודישע קהלה זאל בעפרידיגען אלע רעליגיעזע און נאציאנאלע הצטרכות'ן פון דער לאדזער יודישער בעפעלקערונג?

ווילט איהר א סוף מאכען צו דער שעדליכער אגודה'ישער ווירטשאפט אין דער לאדזער קהלה?

ווילט איהר אז די קהלה זאל איבערנעהמען די שחיטה און דורכדעם זאל דער עטאט פערקלענערט ווערען? —

דאן מוזט איהר שטימען פאר דער ליסטע פון רעליגיעז-נאציאנאלען בלאק נומער

16

אויף וועלכער עס פיגורירען שטאלצע און הייסע יודען, פאפולערע לאדזער עסקנים, אויסגעפרובטע אין זייער לאנג-יעהריגער געזעלשאפטליכער ארבייט.

די נעמען פון אונזערע קאנדידאטען זענען די בעסטע גאראנטיע, אז זיי וועלען אפהיטען דעם רעליגיעז-נאציאנאלען כאראקטער פון דער קהלה, אז אלע רעליגיעזע און נאציאנאלע הצטרכות'ן פון יודישען לאדז וועלען בעפרידיגט ווערען.

אפילו אונזערע געגנער זענען מודה, אז אונזער קאנדידאטען-ליסטע איז די שענסטע, אז אונזערע קאנדידאטען וועלען ערפילען אלץ, וואס ליסטע נומ' 16 פראקלאמירט אין איהר וואהל-פלאטפארם.

אונזערע ערשטע קאנדידאטען זענען:

ג. סגנ. ש. בודזינער, ר' וואלף זילבערשטיין, ראטמאן י. מ. ביאלער, א. אסט, י. מ. גוטמאן, א. בוים, י. מ. בארענשטיין, א. סאלאמאנאוויטש, ש. האכענבערג, א. ה. יאנאס, י. בערגער א. א.

יודען! מיר ווילען אייך שטעלען איין פראגע:

ווילט איהר, אז די יודישע קהלה אין לאדז זאל זיין בלויז א רעליגיעזע, אדער בלויז א נאציאנאלע?

זיכער ניין! איהר ווילט אהן ספק, אז די קהלה זאל בעפרידיגען אי די רעליגיעזע אי די נאציאנאלע הצטרכות'ן פון דער לאדזער יודישער בעפעלקערונג. אויב אזוי מוזט איהר שטימען פאר דער איינציגער רעליגיעז-נאציאנאלער ליסטע, פאר נומ' 16.

יודען וועהלער! געדענקט, אז היינט ווערט דעצידירט דער גורל פון דער לאדזער קהלה. געדענקט, אז די לאדזער קהלה מוז זיין א רעליגיעז-נאציאנאלע, ווייסט, אז ארום רעליגיעז-נאציאנאלען בלאק גרופירען זיך „מזרחי"-פארשטעהער פון אלע לאדזער שוהלען, בתי-מדרשים, בתי-תפלה און אלע רעליגיעז-נאציאנאלע יודען פון אונזער שטאט. ווייסט, אז אונזערע קאנדידאטען אליין זענען די בעסטע גאראנטיע פאר דער אפהיטונג פון רעליגיעז-נאציאנאלען כאראקטער פון דער קהלה, און פאר דער רעאליזירונג פון אלע רעליגיעזע און נאציאנאלע פאסטולאטען.

יודען! גיט אלע באפעהל אין דערפריה אייער שטים פאר נ. 16, געהט צו אייערע קרובים, שכנים, בעקאנטע און פריינד און הייסט זיי שטימען פאר'ן נ. 16.

16 — העלפט צו צום זיג פון רעליגיעז נאציאנאלען בלאק נ. 16 — 16

שטימט און אגיטירט פאר דער ליסטע נ. 16

אונזערע אינפארמאציאנס ביורא'ען געפינען זיך אין פאלגענדע ערטער: 1) שרודמיעיסקא 7, 2) קילינסקי 44 ביי „מזרחי", 3) אלעקסאנדריסקא 2 ביי וו. זיננער, 4) גלובנא 62 ביי יאמניק און 5) רזשגאווסקא 58 ביי פרידמאן

שטימט אלע פאר דער ליסטע נ. 16

ערקלערונג.

עס איז נישט אמת, אז דער צענטראלער הויז-בעזיצער פעראיין און די פינאנץ-אינסטיטוציעס, וואס שטעהן מיט איהם אין ענגער פערבינדונג, האבען א וועלכע עס איז דירעקטע שייכות צו פעראינטערעסירונג פאר דער ליסטע 10, אדער פאר א וועלכער עס איז אונזערע ליסטע צו די קהלה-וואהלען.

די מיטגלידער פון הויז-בעזיצער פעראיין און פון די מיט איהרע פערבינדעטע פינאנץ-אינסטיטוציעס האבען פולשטענדיג פר׳ע הענד צו שטימען פאר וועלכע ליסטע זיי ווילען.

אמת איז, אז איך פערזענליך אלס פארזיצענדער פון לאדזער „מזרחי" אונטערשטיץ אין דער פולער מאס די ליסטע נ. 16 אלס די איינציגע רעליגיעז-נאציאנאלע ליסטע אין לאדז.

איך בעט אלע מיינע פריינד און בעקאנטע, וואס שטעהן אויפן שטאנדפונקט פון א רעליגיעז-נאציאנאלער קהלה, צו שטימען פאר דער ליסטע נ. 16.

משה הלפמאן.

12 ציוניסטען, נאציאנאל-ע יודען! 12

מיר פיהרען דעם קאמף פאר א קהלה, וואס זאל זיין דער יודישער זעלבסטפערוואלטונגס-ארגאן, דער צענטער פון יודישען לעבען און שאפען

שטיצט אונז אין דאזיגען קאמף און שטימט פאר דער ליסטע 12

ציוניסטישער וואהל-קאמיטעט.

אינפארמאציע-ביוראס

פון ציוניסטישען וואהל-קאמיטעט

1) הויפט-וואהל-ביורא שרודמיעסקא 29 (צעגעלניאנא 4) טעל. 127-28,
2) סעקרעטאריאט פון „העלענובעק" פאמארסקא 41a, טעל. 179-12
3) לאקאל פון אפפאל-הענדלער-פאראיין, מאניושקי 5
4) לאקאל פון פישער-פאראיין, פאמארסקא 18
5) לאקאל פון „סיני" גלובנא 62
6) לאקאל פון פרוכט און געמיזע-הענדלער-פאראיין, זגערושער 28
7) לאקאל פון טארג- און מארק-שטייער-פאראיין, סטארי-רינעק 10
8) ביי ה' א. קאצבערג, פאמארסקא 3.

אין אלע ענינים קען מען זיך אויך ווענדען טעלעפאניש אין הויפט-וואהל-ביורא 127-28

12

וואס דארף וויסען יעדער וועהלער?

היינט באלד אין דערפריה דארפט איהר ערפילען אייער חוב, נעהמען א צעטעל 12, געהן אין אייער וואהל-אבוואוד מיטנעהמען וועלכען ס'איז דאקומענט (פאס, מעטריקע, וויטשאנג, מיליטער ביכעל, קראנקען-קאסע-ביכעל א.ד.גל.) דארט בעקומט איהר א ליידיגען קאנווערט, אין וועלכען איהר דארפט אריינלעגען נאר איין צעטעל 12. מיר מאכען אייך אויפמערקזאם, אז דער צעטעל מוז זיין ריין, אהן פונקטען און צייכענס, עס דארף זיין נאר 12

אויב מען מאכט אייך שוועריגקייטען אין וואהל-אבוואוד ביים אפגעבען אייער שטים, דארפט איהר זיך זאפארט ווענדען אין איינעם פון אונזערע אינפארמאציע וואהל-ביוראס. געהט אפגעבען אייער שטים באלד אין דער פריה, כדי צו פערמיידען, אז געוויסענלאזע מענשען זאלען פאר אייך שטימען.

צו די מיטגלידער פון אפפאל-הענדלער-פערבאנד!

אויף דער פערזאמלונג וועלכע איז פארגעקומען דינסטאג, דעם 26. מאי ה. י. אין פערבאנד פון אפפאל-הענדלער (מאנושקי 5) אויסהערענדיג די רעדעס פון די ה"ה: לאווניק יאעל, רומקאווסקי, פאוואדאווסקי און טאכטערמאן איז איינשטימיג בעשלאסען געווארען צו שטימען און אגיטירען ביי די וואהלען צו דער קהלה פאר דער ליסטע 12

אין נאמען פון אפפאל- און רויה-מאטעריאלן הענדלער-פערבאנד מאניושקי 5, (—) בנימין טאכטערמאן (—) ישכר פאוואדאווסקי.

צו אלע יודען וועהלער אין ראיאן פון גרינעם מארק!

אין „נ. פאלקסבלאט" פון 25. מאי ... געדרוקט אנאנאנס וועגען א פערזאמלונג פון סוחרים און קליינהענדלער אויפ'ן גרינעם מארק מיט דער בעטייליגונג פון פרעזידיום פון אונזער פעראיין: משה מיכעלזאהן, י. פינטשעווסקי, יוסף ווייינבערג און ישראל קארמיאל און אז עס איז בעשלאסען געווארען צו שטימען עפעס פאר א ליסטע נומער 13.

מיר אונטערשריבענע ערקלערען, אז מיר האבען וועגען אזא פערזאמלונג קיין שום אהנונג נישט און מיר האבען דעם אויפרוף נישט אונטערגעשריבען. די מיטגלידער פון אונזער פעראיין שטימען אלע פאר דער ליסטע נומער 12.

(—) משה מיכעלזאהן, (—) יחיאל פינטשעווסקי, (—) ישראל קארמיאל (—) יוסף וויינבערג, (—) וואלף קליינמאן.

די פערוואלטונגען פון פאל-גענדע פעראיינען

פאדערן אויף זייערע מיטגלידער צו שטימען פאר דער ליסטע 12

אין נאמען פון קליינהענדלער פעראיין ... 6,
(—) פרעזעס שלמה טאסק,
(—) סעקרעטער יעקב גאלדמאן.

אין נאמען פון קאלאניאל הענדלער פעראיין, צעג. 15
(—) פרעזעס וואלף אוליבאווער,
(—) וויצע-פרעזעס חיים גאטליב.

אין נאמען פון לעבעדיגע געפליגעל-הענדלער-פעראיין, (—) פרעזעס שלמה בערלינסקי

אין נאמען פון קוה - בעזיצער - פעראיין,
(—) פרעזעס מאיר דוד ראזענצווייג,
(—) שלמה העלפאנד.

בעקאנטמאכונג.

עס האט זיך בעוויזען אין דער גאס א ליסטע 8 אונטערן נאמען פון קליינהענדלער. מיר ערקלערען, אז דאס איז נישט קיין קליינהענדלער ליסטע, א בעווייז, אז אויף איהר פיגורירען אזעלכע „קליינ-הענדלער", ווי: א פערוואלטונגס-מיטגליד פון סוחרים-פעראיין, פיעטריקאווער 73 אלס ערשטער קאנדידאט, א גרויסער הורטאווער גארן-סוחר, סוחר פון פיעטריקאווער גאס, איינער פון די גרעסטע גאלאנטעריע סוחרים א. ד. גל.

מיר פאדערן אויף די קליינהענדלער נישט צו שטימען פאר דער דערמאהנטער ליסטע.

1) קליינהענדלער פעראיין, אל... 10,
(—) פרעזעס מ. מינץ.
2) מילך-הענדלער-פעראיין, פולנאצנא 31,
(—) פרעזעס שלמה וואסק.
3) קאלאניאל-הענדלער-פעראיין, צעגעלנ. 15.
(—) וואלף אוליבאווער.
4) הערינג - הענדלער - פעראיין
(—) פישעל פרענקעל.
5) קוה - בעזיצער - פעראיין,
(—) שלמה העלפאנד,
(—) מאיר ראזענצווייג.

צו אלע קליינהענדלער!

אויף דער קאנפערענץ, וואס איז פארגעקומען מיט א פאר קליינהענדלער-פעראיינען און אלע סעקציעס איז איינשטימיג בא... געווארען צו שטימען פאר דער ליסטע 12, אויף וועלכע עס פיגורירען די אויסגעפרובטע לאנג-יעהריגע קעמפער פאר'ן יודישען כבוד און פארטיידיגער פון די קליינהענדלער אינטערעסען.

לאדזער קליינהענדלער - פעראיין,
(—) עהרען-פרעזעס מ. קירשבטאג- און מארק - שטייער,
(—) פרעזעס מ. מינץ,
(—) יעקב קאסאווסקי.

קאלאניאל - סעקציע,
(—) פרעזעס יוסף עהרליך,
(—) לייב זאקהיים.

גאלאנטעריע - סעקציע,
(—) פרעזעס יעקב האלאנד,
(—) יעקב קראקאווסקי.

פאפיר - סעקציע,
(—) פרעזעס שלמה ארבאך,
(—) שלום ווילאנד.

פויזנער מארק - פאהרער,
(—) ליסמאן שפייזער,
(—) חיים ארבאך.

שאכער - סעקציע,
(—) פרעזעס י. וויסבערג,
(—) א. קליבטשעווסקי.

שיך - הענדלער,
(—) אברהם אבראמאוויטש,
(—) חנוך בענדעט.

15 די יודישע פאלקס-מאסען, די ארבייטענדע אינטעליגענץ, לעהרער, דאקטוירים, האנדעלס-ביורא-אנגעשטעלטע, מייסטערס, ארבייטער, יוד. פארטגעשריטענער וועהלער

שטימען און אגיטירען היינט — פאר — ליסטע 15 ד"ר ש. י. שווייג

וואו עס פיגורירט אלס ערשטער קאנדידאט

אויפרוף צו די שניידער-מייסטער אין לאדז!

דערמיט מאכען מיר בעקאנט, אזוי ווי די פערוואלטונג פון שניידער-צעך האט זיך אנגאזשירט צו די קהלה וואהלען, און זי האט נישט געפינען פאר נויטיג צו רופען די פאך-קאמיסיעס מיט זיי זיך צו בעראטען וועגען אזא אקציע און גלייכצייטיג נישט געמאלדען איהרע מיטגלידער, נאר זי האט זיך זעלבסטשטענדיג ערלויבט אהן די הסכמה פון די גאנצע פאכען אנצופיהרען אזא אקציע, דעריבער איז א בולט'ער פאקט, וועלכעס ס'איז יעדען מיטגליד גאנץ קלאר, אז די פערוואלטונג פערוואנדעלט אונזער שניידער-צעך אין א פאליטיש קרעמעל, וואס די סטאטוטען זעהען נישט פאר. דעריבער פראטעסטירען מיר ווי אמשארפסטען געגען אזא טעטיגקייט פון דער פערוואלטונג, און מיר פאדערן אויף אלע אונזערע מיטגלידער פון שניידער-צעך אין לאדז, אז זיי זאלען נישט שטימען פאר ליסטע 7.

עהרען-מיטגלידער פאדסטארשי מאיר צאריסקי
פערוו.-מיטגליד און פארזיצ. פון דאמען-פאך ח. וואלדמאן
פאך-קאמיסיאנער מ. גאלינסקי
און עהרען-סעקרעטאר פ. ווייסבראט
קאמיסיאנטען משה רובין און י. זאלצער.

29 א בריף פון ראדזימינער רבי'ן שליט"א צו שטימען נאר פאר ליסטע 29

ב"ה ערב שבועות שנת תרצ"א יווארשא יצ"ו

כבוד אנ"ש היקרים הנכבדים הי"ו בעיר לאדז יצ"ו

אחדש"ה, אבקשכם לראות בבחירת הקהלה, בהקלתכם להיות בדעה אחת ובצותא חדא עם חסידי אלכסנדר שיחי' ולצביע על הליסטע נומער 29 ולילך עמם ביחד שלובי זרוע. ותקותי חזקה ובטוחה שתמלא רצון נפשי ממני אוהבכם המברך אתכם בחג שמח ובקבלת התורה ובטהרת הלב ובשפע ברכה והצלחה

נאם אהרן מנחם מענדל בהה"ק זללה"ה זי"ע מרדזימין — מקום החותם

דער אריגינאל געפינט זיך ביי ר' חיים יהושע בייזער נארוטאוויטשא 29

ווי אויך האבען געגעבען זייער הסכמה די אדמורים שליט"א פון לאוויטש, קרימעלאוו, כענטשין, זשיכלין, ראדזין, טאמאשאוו, אטוואצק, קאלישין, פאריסאוו, מאדזיץ, פילץ, לובלין, צו שטימען אויף די ליסטע 29

צו אלע קירזשנער-מייסטער און צו דער גאנצער עפענטליכקייט אין לאדז

היט אייך פאר וואהל-שווינדעל!

נעכטען, דעם 26 מאי, האבען זיך אין גאס בעוויזען אויפרופען פון דער ליסטע 17 מיט'ן נאמען פון קירזשנער-צעך אין וועלכען עס ווערען גערופען די קירזשנער-מייסטער צו שטימען ביי די קהלה-וואהלען פאר דער ליסטע 17 אונטערגעשריבען סטארשי מ. פשיגורסקי און וויצע-סטארשים מיט דער פערוואלטונג. מיר דערקלערען דערמיט, אז אונז איז גארנישט געוועזן בעוואוסט, וואס די ליסטע 17 גרייט זיך צו פערעפענטליכען אין אונזער נאמען. דאסגלייכען איז אונז נישט בעוואוסט, וועגען דעם שטילען אפמאך, וואס אונזער סטארשי מ. פשיגורסקי האט געשלאסען מיט די פארשטעהער פון דער ליסטע 17. דאס בענוצען זיך מיט אונזער נאמען און אונזער וויסען איז א געמיינער שווינדעל מצד די וואהל-מאכערס פון דער ליסטע 17 ווי אויך פון אונזער סטארשי מ. פשיגורסקי.

י. באמבעל 1-טער וויצע-סטארשי א. גייסט סעקר. און א טייל פון פערוואלטונג

ENGLISH

פאר אנפאנגער און פארגעשריטענע. קאנווערסאציע, ליטעראטור

צו צוגענגליכע פרייזען ערטיילט א פעהיגער פעדאגאג. — אפערטען אין אדמיניסטר. פאר „Mir".

צו אלע סוחרים און קליינהענדלער פון גרינעם מארק! 13

דעם 26-טען מאי איז פארגעקומען א זיצונג פון אלע סוחרים און קליינהענדלער פון גרינעם מארק און ס'איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע צו

שטימען און אגיטירען פאר דער ליסטע נ' 13

וואו עס פיגורירט דער חשוב'ער עסקן ה' משה בענדעל

13 מענדיל הימעלפארב, אלי' וואלדמאן, דוד כוינאצקי, וואלף קליינמאן, שלום וואלבערג, משה מיכאלזאהן, יחיאל פינטשעווסקי, פנחס פראוו, אהרן שמואל מילכמאן שמואל עקשטיין, משה לאסאצקי, יוסף וויינבערג, ישראל קארמיאל, משה דימאנט, יוסף מינץ.

24 אכטונג חברים! 24

אלע חברים אגיטאטא ען ווערען אויפגעפאדערט צו שטעלען זיך 7 פריה אין אונזערע פאלגענדע אינפארמאציאנס ביוראס:

1) הויפט-וואהל-ביורא זאכאדניא 15 ביי סטעמפאווסקי
2) זגערזשער 50 ביי ש. בערגער טעלעפאן 132-22
3) זאכאדניא 51 ביי ראדאמסקי 4) נאווראט 39 ביי צעדערבוים
5) פולנאצנא 23 ביי צעדערבוים 6) זארזשעווסקי 2 וו. 17 ביי ליסמאן

שטימט און אגיטירט פאר די איינציגע ארבייטער ליסטע אויף וועלכע ס'פיגורירען אונזער אויסגעפרובטע קעמפער

ד. ה. ה. זילבערשטיין, פרנס י. צעדערבוים, ראטמ. י. ביאלער

13 צו אלע ראספשער חסידים און לאדזער איינוואוינער! 13

שטימט און אגיטירט אלע ווי איינער פאר אונזער ליסטע 13 וואו עס פיגורירט דער חשוב'ער עסקן

ר' ישעי' מאיר וועלטפרייד

הק' עמנואל בהה"ק מראספשע זצלה"ה (פאביאניצער רבי)
הק' ישעי' בהה"ק מראספשע זצלה"ה (וואליער רבי)
הק' שלמה בהה"ק מראספשע זצלה"ה (טאמאשאווער רבי)
הק' אלתר חתן הה"ק מראספשע זצלה"ה (פאקשעוויצער רבי)

סטעמפלען אלער ארט

צו ביליגע פרייזען ווערן אויסגעפירט אין די דרוקעריי 17 פאלודניאווא 17

18 יודען! 18

גערענקט, אז היינט איז דער גרויסער רעצידירענ-דער טאג פון אונזער עתיד אין לאדז!

היינט וועט איהר מיט אייערע שטימען בעשיצען דעם כבוד, דעם פרעסטיזש און די השפעות פונ'ם רעליגיעזען כלל אויפ'ן יודישען לעבען אין אונזער שטאט!

די קהלה מוז אויף להבא בלייבען א פעסטונג פון דת און אמרכז פון הילף פאר געפאלענע און געדריקטע!

קיין איין שמים טאר נישט געהן לאבוד; יעדע שטים, וואס ווערט נישט אבגעגעבען אויף אונזער ליסטע, פערשטארקט די רייהען פון אונזערע שונאים! אלע רעליגיעזע יודען שטימען היינט מאסענווייז נאר אויף דער ליסטע 18!

אכטונג, ראדזימינער חסידים!

היות די אלעקסאנדער חסידים בענוצען זיך מיט א בריף פון ראדזימינער רבי'ן, ערקלערען מיר, אז ס'איז היינט אנגעקומען א בריף פון ראדזימינער רבי'ן שליט"א, וואו ער פאדערט אויף זיינע חסידים צו אגיטירען און צו שטימען פאר ליסטע 18.

דער אריגינאל פון בריף געפינט זיך אין סעקרעטאריאט פון דער אגודה.

18 וואהל-קאמיטעט פון פעראייניגטע רעליגיעזע יודען ביי אגודת ישראל 18

---

17 אלע יודישע האנדווערקער און דער גאנצער יודישער מיטעלשטאנד שטימען היינט אויף דער ליסטע נומער 17

אונזערע ערשטע קאנדידאטען זענען: פרבס ראובן האפמאן, ראטמאן פיין, דאזאר קאמינסקי, סטארשי צאריצקי, האופמאן קויפמאן, וואווע דזשאלאשינסקי, מיכאל רוזשיק, מאיר פרינץ, ישראל לובלינסקי, שלום שווארצאווסקי, משה זשיגורסקי, לייזער אדערבערג, רפאל גראבאוויעצקי, לייב קראקאוער, א. ראבינאוויטש, ישראל זעלמאנאוויטש, זלמן וויינגארטען, ראטמאן ש. סענדראווסקי.

ב"ה

29 א בריף פון אלכסנדר רבי'ן שליט"א צו שטימען נור פאר ליסטע 29

כבוד אנ"ש האהובים היקרים שיחי' בק"ק לאדז.

אחדשה"ט

הנני במכתבי זה לבקש אתכם כי תראו בעת הבחירות לבחור רק בליסטע של היראים בלתי מפלגתם מספר תשע ועשרים (29) וגם לראות ולסייע אצל אחרים אכפיל בקשתי לבל לשנות ח"ו מרצוני ולסייע לזה בכל כוחתם.

מאת ידידכם הדו"ש וטובתכם

יצחק מנחם מענדיל

בהרה"ק זצללה"ה זי"ע

ב' נשא, ב' פה אלכסנדר.

דער אריגינאל געפינט זיך ביי ר' בנימין רופס.

ב"ה

צו אנ"ש האהובים היקרים שיחי' אין לאדז,

אחדשה"ט

איך בין געקומען מיט דעם בריף אייך בעטען, אז איהר זאלט בעת די וואהלען שטימען נאר פאר די ליסטע פון יראים די אונפארטייאישע יודען נ. 29 און אויך צו ווירקען אויף אנדערע. איך בעט אייך נאכאמאל נישט צו טון אנדערש פון מיין רצון און איהר זאלט צוהעלפען צו דעם מיט אייער גאנצען כח. פון מיר אייער פריינד, וואס האפט צו אייער טובה

יצחק מנחם מענדיל

בהרה"ק זצללה"ה זי"ע

---

2 גאנץ לאדז שטימט פאר דער ליסטע

דער וואהל-קאמיטעט פון די אונפ. רעליג. יודען פון אלטשטאט, באלוט, ראדאגאשטש און זובארדז פאדערט אויף דאס גאנצע לאדזער יודענטום

היינט צו שטימען פאר דער ליסטע 2

מיר מאכען גלייכצייטיג אויפמערקזאם, אז איהר זאלט זיך נישט לאזען אפנארען פון געגנע-רישע צדדים, וועלכע וועלען אייך דעם היינטיגען טאג וועלען פערפיהרען מיט פערשידענע ליגענדם געגען דער ליסטע נומער 2, נאר ערפילט אייער חוב און געהט אלע ווי איין מאן

און גיט אפ אייער וואהל-צעטעל פאר דער ליסטע נ' 2

אונזערע קאנדידאטען זענען פאלגענדע:

ר' גרשון וואלמאן, ראטמאן אין דער לאדזער האנדעלס-קאמער,
ר' בנימין וואלף וויאנזאווסקי, פרעזעס פון דער אלטשטעטישער שוהל,
ר' לוי קאפער, וויצע-פרעזעס פון באלוטער קאמיטעט, סאלידער סוחר,
ר' אברהם לייב דאמב, וויצע-פרעזעס פון דער אלטשטעטישער שוהל,
ר' יעקב דוד פאצאנאווסקי, פרעזעס פון „אהבת תורה" וואלבארסקא 20.

פאלגענדע אינסטיטוציעס האבען בעשלאסען אויפצופאדערן זייערע מיטגלידער

צו שטימען פאר דער ליסטע נ' 2

די מיטגלידער פון קליינהענדלער-פעראיין, אגראדאווא 10,
" " " צעגעלניאנא 15,
" " " פון גייער'ס ראיאן,
" " מארס- און טארג-שטייער פון גייער'ס מארק, שייבלער'ס מארק, באלוטער מארק, ווי אויך די קאמיסיעס פון די האלעס: קאשטשעלנא 6, אגראדאווא 3, נאוואמיעסקא 19 און זגערזשער 6.

דער קאמיטעט פון דער חברה „כתר ישראל" פאמארסקא 17 פאדערט אויף אלע מיטגלידער צו שטעלען זיך צו דער ארבייט דעם היינטיגען גאנצען טאג צו ארבייטען און צו שטימען פאר דער ליסטע 2, אויף וועלכער עס פיגורירט אונזער בעליבטער און לאנגיעהריגער מיטגליד ר' **גרשון וואלמאן**

דאס גאנצע לאדזער יודענטום שטימט היינט פאר דער ליסטע 2

---

27 בלאק פון די פעראייניגטע רעליגיעזע יודען פון אלטשטאט שוהל און ביה"מ און באלוטער קרייז 27

ווער עס וויל אז די קהלה זאל נישט גרינגשעצען די אלטשטעטישע בעלי-הבתים, ווער עס וויל אז עס זאל אויפהערען די אויסמעסטונג פון שטאט און קאטעגאריעס. ווער עס וויל, אז די גמינע זאל נישט פערליסען די טירען פאר די עלענד און נויט, זאל שטימען אויף דער איינציגער ליסטע פון די אלטשטעטישע יודען, וואס איז נישט פערבונדען מיט דער ליסטע וואס האט געמאכט די קהל צו שאנד און צו לעסט. אונזערע הויפט-קאנדידאטען זענען:

ר' יעקב ווידראווסקי, גבאי פון דער אלטשטעטישער שוהל,
ר' לייב וועטשטיין, פון ראדאשיצער שטיבעל,
ר' גבריאל רייבענבאך, פון גראדזיסקער שטיבעל
ר' משה פרענקעל, פון גראדזיסקער שטיבעל.
ר' חיים פודלאווסקי, פרעזעס פון תומכי אורחים
ר' אברהם ליפסע, סוחר,
ר' יעקב רובינאוויטש, סוחר, גבאי פון זשיכלינער שטיבעל.

27 אגיטירט און שטימט פאר דער ליסטע 27

---

28 פעראייניגטער וואהל-קאמיטעט פון די ראיאנען באלוט, ראדאגאשטש, זובארדז

אלע באלוטער יודען, חסידים און בעל-הבתים, אהן אונטערשיד פון פארטיי שטימען היינט

פאר די איינציגע באלוטער ליסטע נומער 28

אלע באלוטער אינטערעסען פון מיטעלשטאנד און ארימאן וועלען נאר קענען פערטיידיגען די קאנדידאטען פון דער באלוטער ליסטע 28

אונזערע הויפט-קאנדידאטען זענען:

1) שלמה פרידמאן, פרעזעס פון באלוטער ת"ת, וויצע-פרעזעס פון שוהל-בוי-קאמיטעט אין באלוט.
2) שמואל האכמאן, פערוו.-מיטגליד אין „משמרת-החולים", „נושא המטה" און באלוטער קצבים פעראיין.
5) שאול בריטבארדט, וויצע-פרעזעס אין תלמוד-תורה פעפער-גאס 17, פערוואלטונגס-מיטגליד אין „משמרת-החולים".
4) יוסף יהושע קאנסקי, פרעזעס פון ת"ת אין ראדאגאשטש.

28 שטימט און אגיטירט פאר דער ליסטע 28

---

29 יודען וועהלער! 29

ערפילט אייער פליכט! געדענקט, אז היינט

באלד אין דער פריה דארפט איהר געהן אין אייער וואהל-אבוואד נעמט מיט זיך מיט אייער פאס אדער אנ'אנדערען דאקומענט און א נומער 29 וועהלט פאר דער איינציגער אונפארטייאישער רעליגיעזער ליסטע 29 וועלכע איז נישט פערבונדען מיט דער „אגודה"

בעקענט אייך מיט אונזערע קאנדידאטען ליסטע אין פערגלייכט זיי צו די אנדערע קאנדידאטען ליסטעס

אונזערע שפיצען קאנדידאטען זענען:

1) הרב ר' שמחה אבערבוים 2) ראטמ. און ג. פרעזעס פון דער קהלה בנימין רופס 3) ראטמאן יצחק מאיר וואוידיסלאווסקי, 3) פרעזעס פון קליינה.-פער. לייבוש ראזענבערג.

העלפט צו דעם זיג פון דער אונפארטייאישע רעליגיעזע ליסטע 29

העלפט צו דעם זיג פון אמת און יושר און מאכט א סוף צו די מחלוקות און פירוד לבבות צווישען דעם כלל-ישראל, שטימט אליין, און אגיטירט אייערע בעקאנטע און פריינד צו שטימען פאר נומער 29

וואהל-קאמיטעט פון די פעראייניגטע אונפארטייאישע רעליגיעזע יודען אין לאדז

אונזערע וואהל-ביורא'ס געפינען זיך:

1) וסכארגיא 66 שטיבעל
2) דרעוונאווסקא 16a "
3) זאכאדניא 56 "
4) קילינסקיעגא 127
5) זגערזשער 32, ביי ווייסמאן
6) גדאנסקא 22 שטיבעל
7) פולנאצנא 5 "
8) בושעושינער 26 "
9) פיאטריקאווער 82 "
10) נ.-זארשעווסקא 14 "

אלע אינפארמאציעס טעלעפאניש ווענדען זיך צו: 103-88, 115-90, 138-85, 133-92, 126-34.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט

מיטוואך 27 יא׳ סיון תרצ״א

מאי
זון-אויפגאנג 3.31
זון-אונטערגאנג 7.36

פון האנדעלס-געריכט

אין יאנואר ה. י. האט די פירמע הערמאן ל. גרינשפאן, פאמארסקא 18, געבעטען ביים האנ־דעלס־געריכט צו פערלענגערן די צאהלונגען.
צום סוף פעברואר האט דאס געריכט אפגע־ווארפען די בקשה פון דער פירמע.
די פירמע האט דערויף זיך געווענדעט מיט דעם זעלבען אין אפעלאציע־געריכט אין ווארשא.
דאס אפעלאציע - געריכט האט אפגעווארפען דעם אורטייל פון האנדעלס־געריכט און האט דער פירמע געגעבען א טערמין פון פערלענגערן די צאהלונגען ביז 3 חדשים.

*

דעם 30 יולי 1930 האט דאס געריכט ער־קלערט פאר באנקראט די פירמע „ברידער גריג־שטיין" בזשעזשינער 76. די בעזיצער פון דער פירמע זענען דאן ארעסטירט געווארען. ערשט אין סוף מערץ האט דאס געריכט ארויסגעגעבען דער פירמע גלייט־בריף אויף 3 חדשים און די באנקראטירטע געשטעלט אונטער פאליציייאישער אויפזיכט.

אין סוף אפריל איז פארגעקומען א פערזאמ־לונג פון די קרעדיטארען צו שליסען אנ׳אפמאך. עס איז טאקע געשלאסען געווארען אנ׳אפמאך אויף 25 פראצענט צו צאהלען אין 4 ראטעס אין משך פון 2 יאהר.
נעכטען האט דאס האנדעלס־זגעריכט בעשטע־טיגט דעם אפמאך און די ברידער משה און לייזער גרינשטיין און צוריק אנערקענט דעם סוחרישען כבוד.

* * *

אין דער פראגע וועגען באנקראט פון ב. פ. לעוואקאוויטש, פיעטריקאווער 62, האט דאס האנ־דעלס־געריכט נעכטען אפגעזאגט צו געבען גלייט־בריף.

יידען! טרויט אז אייער שטים נאר די, וועלכע פראגען הויך און שטאלץ די פאהן פון דער יודישער נאציאנאלער אויפלעבונג –
שטימט פאר דער ליסטע 12

דעמאנסטראציע פון ארבייטסלאזע פאר׳ן מאגיסטראט

(א) נעכטען פארמיטאג האבען א גרויסע צאהל ארבייטסלאזע סעזאן־ארבייטער איינגערעדנט א דעמאנסטראציע פאר׳ן מאגיסטראט.
א דעלעגאציע פון דער דעמאנסטראציע איז אריין אין מאגיסטראט און דארט האט די דעלע־גאציע בעקומען א תשובה, אז דאס לאזען אין גאנג די קאנאליזאציע־ארבייט הענגט אפ פון דער קאנאליזאציע־אפטיילונג.
די דעלעגאציע איז דאן אוועק אין דער קאנא־ליזאציע־אפטיילונג און דארט בעקומען א תשובה פון לייטער רימלער, אז דאס פערברייטערען די קאנאליזאציע־ארבייטען איז אפהענגיג פון די רע־גירונגס־קרעדיטען, אויף וועלכע מען ווארט. די קרעדיטס אויף דער סומע פון 125,000 זל. מאכט מעגליך אנצוהויבען די ארבייט דעם 15. יוני. בע־שעפטיגט וועלען ווערען ביז 500 ארבייטער.
די ארבייטסלאזע זענען נאכדעם אוועק אין די פעראיינען און אנגענומען א רעזאלוציע צו פאהרען פון דער רעגירונג גרעסערע קרעדיטען אויף דער קאנאליזאציע.

געראובט אין יאהר 1920
און ערשט נעכטען געמשפט געווארען

(2) אין יאהר 1920 האבען באנדיטען אויס־געפיהרט א רויב־אנפאל אין דארף נעבען בזשע־זשין אויף די פויערים ראך קושמיראק און וואַ־לעריא קוביצקא.
די באנדיטען האבען די ביידע פאמיליעס איינגעשלאסען אין קעלער און אונטער א דראהונג פון טויט, מיט רעוואלווערען אין די הענד, גע־צוואונגען די בעפאלענע צו געבען א שבועה, אז זיי וועלען נישט מעלדען וועגען אנפאל דער פא־ליציי.
איינער פון דער באנדע, סטאשינסקי, איז לויט׳ן אורטייל פון שנעל־געריכט, דעשאסען גע־ווארען. דער צווייטער קארשינסקי איז דערשאסען געווארען בעת׳ן באכיאגען און דער דריטער מאר־טשיניאק איז ענטלאפען.
מיט עטליכע יאהר שפעטער איז מארטשיניאק ארעסטירט געווארען און נעכטען איז ער געשטא־נען פאר׳ן לאדזשער קרייז־געריכט.
דאס געריכט האט איהם פער׳משפט אויף 4 יאהר תפיסה.

ליסטע 12 קעמפט געגן איצטיגע פראטעקציאנס סיסטעם
ביים בעשטימען דעם עטאט און געגען בעשטייערן פון ארעמע האנדווערקער, קליינהענדלער און ארבייטענדע מאסען – שטימט פאר דער ליסטע 12

א דרייסטער רויב אנפאל אין א דארף
די רויבער ארעסטירט און געבראכט קיין לאדז

(א) אין דארף קראשעוו האבען באנדיטען ביי נאכט אויסגעפיהרט א רויב־אנפאל אין דער וואוי־נונג פון פויער יוזעף מאדאי. די גאנצע משפחה האבען די באנדיטען אריינגעווארפען אין קעלער און פערקלאפט די צודעק. נאכדעם ווי זיי האבען צוגערויבט א גרעסערע סומע געלד און ווערט־זא־כען זענען זיי ענטלאפען.
די פאליציי האט נעכטען ארעסטירט די באנ־דיטען אנטאני אוטשארעק און באלעסלאוו לאגו־ניאק. די בערויבטע האבען דערקענט די רויבער.
נעכטען האט מען די ארעסטירטע געבראכט קיין לאדז און אריינגעזעצט אין דער היגער תפיסה.

12 דריקט אוים אייער פראטעסט
געגען דעם בעריהמטען פאראגראף 20 און זיינע מחברים, די „אגודה לייט"־
שטימט פאר דער ליסטע 12

דעם מערדער קאטשמארעק דראהט טויט-שטראף דורך הענגען

(ב) די אויספארשונג געגען מערדער קאטשמא־רעק איז שוין פערענדיגט און דער פראצעס וועט פארקומען אין סעפטעמבער. דעם מערדער דראהט טויט־שטראף דורך הענגען, ווייל קאטשמארעק האט דערמארדעט די 2 מענשען אויף וואולטשאנסקא 95 מיט׳ן צוועק צו בערויבען.

אויספלוג פון אפיצירען און גענעראלען אין דער „ווידזעווער מאנופאקטור"

(—) נעכטען איז געקומען קיין לאדז אן אויס־פלוג געשיקט פון ארמעי אינספעקטאריאט אין א צאהל פון 6 גענעראלען און 50 אפיצירען, וועלכע האבען בעזוכט די פאבריקען פון דער „ווידזעווער מאנופאקטור".
די געסט האט אויפגענומען קאנסול מאקס קאהן.
דער בעזוך האט געדויערט 3 מיט א האלבע שעה. די געסט האבען אויסגעדריקט זייער ענטציקונג מיט די מוסטערהאפטע פאבריקען און האבען איי־בערגעלאזען 150 זל. פאר׳ן יינגסטען יתום פון א פערשטארבענעם פאבריק־ארבייטער.

פון דער באנקראטירטער האנדעלס-באנק

(א) די בעשטעטיגטע סינדיקען פון דער באנק ראטירטער לאדזשער האנדעלס־באנק, האבען נעכ־טען אפגעגעבען א שבועה און האבען אפיציעל איבערגענומען זייערע פונקציעס.

די אגודה׳שע תקיפים ווילען פערוואנדלען די קהלה אין א פינסטערע מיטעלאלטערליכע אינסטיטוציע, אין אן אייגען פארטיי־קרעמעל־
גיט זיי אייער ענטפער אין
שטימט פאר דער ליסטע נ. 12

בערויבט א יוד
די רויבער פאר׳ן געריכט

(2) דעם 10 יאנואר ה.י. זענען צוויי פערזאן צוגעגאנגען צו קלמן בערנשטיין, וועלכער איז גע־שטאנען ביי דער טראמוואי־סטאציע אויף לימא־נאווסקא גאס און געבעטען ביי איהם א פאפיראס, ווען ב. האט זיי געגעבען פאפיראסען האבען די אומבעקאנטע איהם דערלאנגט א שטאך אין האנד מיט א מעסער, און ביי איהם צוגערויבט א טשעק אויף 450 דאלאר.
אין איניגע טעג ארום זענען ביידע אנפאלער ארעסטירט געווארען.
נעכטען זענען ביידע געשטאנען פאר׳ן קרייז־געריכט, דאס זענען סאסנקאווסקי און קאזאק, ביידע רויבער האבען זיך נישט מודה געווען אין דעם רויב־אנפאל. דער געליטענער האט אבער ביידע אנפאלער דערקענט.
סאסנקאווסקי איז פערמשפט געווארען צו 3 יאהר אויסבעסערונגס־הויז און קאזאק — 2 יאהר אויסבעסערונגס־הויז.

מאטורעס

(—) אין אב׳ס גימנאזיום האבען בעק..ען מא־טורעס: מאריא בריסק, חנה פוקס, גיטעל קינ־זעלעווסקא, רעגינא פאקושיווא,ביילע ראטבערג, בלימה שעראצקא, אסתר שיין, מאלא שאטאן, און שרה שערמאן.

גע׳שמט

(2) אויף באפירקאווסקי 56 האט זיך בע׳סמ־ די פרוי רבקה הארבארי. אין א שווערען צושטאנד האט פאגאטאוויע זי אפגעפיהרט אין שפיטאל.

פאבאר פון יאהרגאנג 1910

היינט, מיטוואך, שטעלען זיך:

פאר דער פאבאר-קאמיסיע, נומער 1
(זאקאנטנע 82)

מענער פון יאהרגאנג 1910, וואס וואוינען אויפ׳ן שטח פון 5 פאליציי־קאמיסאריאט, די פאמיליען־נעמען פון וועלכע עס הויבען זיך אן מיט די אותיות:

C D J

פאר דער פאבאר-קאמיסיע, נומער 2
(אגראדאווא 34)

די וואס וואוינען אויפ׳ן שטח פון 4־טען קאמי־סאריאט — מיט די אותיות:

D E W

פאר דער פאבאר-קאמיסיע, נומער 3
(אל. קאשטשושקי 21)

פאבאראוועס פון די יאהרגענג 1909, 1908 פון 2 3 5 8 9 און 11 קאמיסאריאטען וועלכע זענען נאך נישט געשטאנען פאר דער קאמיסיע

די רעדוקציע אין שייבלערס און גייערס פאבריקען

(2) די רעדוקציע אין גייערס און אין שייב־לערס פאבריקען נעמט ארום 1000 ארבייטער. דער לעצטער טערמין פון דער קינדיגונג ענדיגט זיך דעם 30 מאי.

דער דערטרונקענער איז א לאדזער

(2) דער דערטרונקענער אין דארף רזגאוו האט מען נעכטען געפלמסט און די פאליציי האט פעסטגעשטעלט, אז דער דערטרונקענער איז א לאד־זער, איגנאץ האבערסקי פון זאנייניקאווא 15.

פון געריכט

5 יאהר תפיסה פאר פערטיילען קא־מוניסטישע פלוג-בלעטער

(2) אין קרייז־געריכט איז נעכטען פארגעקו־מען דער פראצעס געגען 29־יאהריגען פנחס אלי־זדונסקי, וועלכער איז געווען בעשולדיגט, אז ער האט פערשפרייט קאמוניסטישע ליטעראטור און אנ־געפיהרט אנטימלוכה׳שע אגיטאציע.
זדונסקי איז ארעסטירט געווארען דעם 4 יא־נואר ה. י. אויף זאכאדניא גאס בעת ער האט פער־טיילט קאמוניסטישע פלוג־בלעטער.
דער בעשולדיגטער האט זיך אין געריכט נישט אנערקענט צו דער פארגעווארפענער שולד.
די עדות האבען אבער בעשטעטיגט די בע־שולדיגונג.
דאס געריכט האט זדונסקין פערמשפט אויף 5 יאהר תפיסה.

לאדזשער יודישער קאמעראל-טעאטער
אלעע 1-טער מאי 2. געוו. ענגלישער זאל (פריש רעמאנטירט)
דירעקטאר: דוד צעלמייסטער.
גאסטשפילן פון דוד הערמאן-טעאטער
מיט׳ן אנטייל פון פרעמיער פון דער ווילנער טרופע
יוסף קאמען
מיטוואך
שווער צו זיין א יוד
פון שלום עליכם.
דאנערשטאג – פאפולערע פארשטעלונג פון 75 גר. אן
דער טויבער
פרייטאג- פרעמיערע – פון –
מאן, ווייב און רעוואלוציע באסאיעוו
אינסצעניזאציע און רעזשי: דוד הערמאן. אדמינ. לייטער: א. גאריעלאוו.
בילעטען צו בעקומען אין קאנדיטארייי פון ה׳ ראשגאלד (פיעטריקאוו ר 38)
און א גאנצען טאג אין דער קאסע פון טעאטער.

לאדז, 27 מאי 1931

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 27 מאי 1931

די דאגות פון דער רעגירונג

די באהענטסטע טעג דארפען דעצידירען וועגען פראגען, וואס זענען איצטיגען מאמענט די הויפט־דאגות פון דער רעגירונג, ד.ה. די פראגע וועגען בעאמטע און די פראגע וועגען צונויפרופען דעם סיים.

אין די סאנאציע־קרייזען שמועסט מען, אז בנוגע דער פראגע וועגען די פענסיעס פאר די בעאמטע איז שוין געקומען צו אן „אויסגלייך", מען ווייס אבער נישט אין וואס בעשטייט דער אויסגלייך. אז די רעדוקציע פון די פופצעהן פראצענט פון די פענסיעס וועט איינגעהאלטען ווערען, איז שוין ביי קיינעם קיין ספק נישט. עס האנדעלט זיך נאר אין די מיליטער־לייט, און מען איז נאך נישט געקומען צו קיין הסכם וועגען דער הויך פון דער רעדוקציע און ווי אזוי מען זאל אינ'ם קריגס־בודזשעט זוכען ווייטערע אפשפארונגען.

א חוץ די בעאמטען־פראגע, דארף דער מיניסטארען־ראט דעצידירען אויך וועגען צונויפרופען דעם סיים אויף א נייער אויסערגעוועהנליכע סעסיע. מען ווייס, אז דער מארשאל פילסודסקי פערזענליך זיך גאנץ נישט אזוי פון גערן צונויפצורופען דעם סיים, ער וואלט בעשטאנען דאס דאזיגע „אומפערמיידליכע בייז" אפצולייגען ביז'ן הערבסט, ווען דער סיים וועט זיך צונויפקומען אויף א געוועהנליכע סעסיע, ווייל אבער אין סיים איז היינט פערהאן א סאנאציע־מעהרהייט און עס איז אביסעל אומבעקוועם צו שאפען א סיטואציע וועלכע זאל אויסגעטייטש ווערען אז די רעגירונג לאזט דעם פערטען, אייגענעם סיים אויך נישט ארבייטען, דעריבער האט מארשאל פילסודסקי געזאלט האבען ערקלערט, אז עס אינטערעסירט אים נישט די פראגע פון יא אדער נישט צונויפרופען אן אויסערגעוועהנליכע סעסיע, דאגעגען רעפרעזענטירט דער פרעמיער סלאוועק די מיינונג פון מארשאל און איז נישט גענייגט צונויפצורופען דעם סיים.

די מיניסטארען אבער ווילען יא דעם סיים, ווייל יעדער פון זיי האט זיך זיינע פראיעקטען, דער פינאנץ־מיניסטער מאטושעווסקי קלייבט זיך ארויפצולייגען א נייעם שטייער אויף טאנטיעמעס און אויף ביר, וואס עס דארף ברענגען ביינע פופציג מיליאן גילדען הכנסה דער מלוכה־קאסע; דער מיניסטער פאר עפענטליכע ארבייט, גענ. נייגעבויער האט א ריי פראיעקטען, וועלכע זענען נאך נישט דורכגעגאנגען דורכ'ן מיניסטארען־ראט. האט אבער זיין מיניסטעריום אזא מזל, אז די גרעסטע טייל פון איהרע פראיעקטען פאלען דורך אין מיניסטארען־ראט, און ווערט שוין איין פראיעקט אנגענומען און בעשטעטיגט, ווי למשל, דער אוסטאוו וועגען דראגאווע־שטייער, ווייזט ער זיך ארויס פאר אומרעאל, אט, למשל, האבען מיר פאריגען מאנטאג געהאט אן אינטאגיגען פראטעסט־שטרייק פון אלע אויטאבוסען אין פוילען טאקע צוליב'ן „דראגאווע"־פראיעקט פון מיניסטער נייגעבויער.

דער בילדונגס־מיניסטער מוז ערלעדיגען א פראגע וועגען 2000 לעהרער פון די פאוושעכנע שולען, וועלכע פערלירען דעם 1־טען יולי די רעכט צו לערנען. דער וויצע־פרעמיער וויל רעפרעזענטירען אין סיים זיין געזעץ־פראיעקט וועגען די מלוכה־בעאמטע און דער וויצע־מיניסטער וויל דורכפיהרען זיין „קליינעם אוסטאוו וועגען דער זעלבסטפערוואלטונג", מאטעריאל איז אלזא פערהאן איבערגענוג, און דער מיניסטארען־ראט מוז דא עפעס דעצידירען.

א חוץ דעם פעהלען נישט נאך נייע זארג, עס ווייזט זיך ארויס אז די אויטאנאמע וואיעוואודזטווע אין שלעזיען לעבט אין דעפיציט, די שלעזישע מלוכה־קאסע, וועלכע איז זעלבסטשטענדיג האט תמיד געהאט אן עודף, אין יאהר 1929 — 24 מיליאן זל., אין יאהר 1929 — 19 מיליאן זל. און אין י. 1930 — 9 מיליאן. דער איצטיגער בודזשעט האט שוין א דעפיציט פון 13 מיליאן זל. און דער פינאנץ־מיניסטער זוכט מיטלען ווי אזוי צו ראטעווען דעם דעפיציט. אין דער ערשטער ריי וועט מען אויך דא רעדוצירען די פענסיעס פון די בעאמטע אבער וואס טוט מען ווייטער?

דער מיניסטארען־ראט דארף געבען אן ענטפער אויף די דאזיגע אלע דאגות.

X.

DOKTOR

H. WOŁKOWYSKI

4 צעגעלניאנא 4

פריהער צעגעלניאנא 36 טעל. 216־90.

ספעציאל־ארצט פאר הויט־ און ווענערישע קראנקהייטען. מענער־שוואכע. אלע מר אנגאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ־שטראהלען

נעמט אן פון 9 — 2 נאכמ. און פון 5— 9 אווענד

פאר דאמען בעזונדערער ווארטע־צימער.

די ארטאגראפישע קאנפערענץ פון ייוו"א אין ווילנע

(פון אונזער קארעספאנדענט)

אין פיל געפאקטען זאל פון קולטור־הויז, ביי דער אנוועזענהייט פון א גרויסער צאהל דעלעגאטען און געסט, האט ז. רייזען געעפענט די אויסלייג קאנפערענץ. ער ווייזט אן אז ליידער האבען נישט אלע 18 לענדער מיט וועלכע דער ייווא שטייט אין פערבינדונג געהאט די מעגליכקייט צו נעהמען א דירעקטען אנטייל אין דער קאנפערענץ. זיי ווע־לען אבער מיט' גרעסטען אינטערעס נאכפאלגען די ארבייט פון דער אויסלייג־קאנפערענץ, א טייל פון זיי, ווי למשל, די יודישע קולטור־ארגאניזאציע אין ארגענטינע און רומעניען, האבען שוין אפגע־האלטען עהנליכע קאנפערענצען און זייערע פראטא־קאלען און בעשלוסען צוגעשטעלט צו דער איטצי־גער קאנפערענץ.

דער רעדנער בעגריסט די צאהלרייכע דע־לעגאטען און געסט צווישען זיי דעם פארשטייער פון דער יודישער קולטור־געזעלשאפט אין אמעריקע יוסף אפאטאשו און דעם פארשטייער פון דער א־מעריקאנער אפטייל פון ייווא ש. ניגער — און ווינשט דער קאנפערענץ פרוכטבארע ארבייט.

דר. מ. ווייגרייך גיט אפ א בעריכט פון דער פילאלאגישער סעקציע פון ייווא.

דר. ווייגרייך ווייזט אן, אז אזא פראגע ווי אר־טאגראפיע קאן נישט ענטשיידען ווערען נישט אויס־שליסליך דורך שפראך־פארשער און נישט אויס־שליסליך דורכ'ן קאנסומענט פון יודישען בוך אד־דער צייטונג. עס איז נויטיג א געמיינזאמע ארבייט פון די דאזיגעביידע עלעמענטען. מיר האבען נישט די אינסטאנץ וואס זאל האבען די קראפט ארויסצוגעבען א דעקרעט וועגען פעראייניהייטליכען די ארטאגראפיע. מ'דארף דאך האפען, אז דער אויטארידעט פון ייווא בכלל זענען א גאראנטיע דערפאר, אז די ארטאגראפיע וואס וועט דורך דער קאנפערענץ רעקאמענדירט ווערען אין בעסטער ענדגילטיג אויסגעארבייט און פראקלאמירט ווערען דורך דער פילאלאגישער סעקציע פון ייווא, וועט דורך אלעמען אנערקענט ווערען און דורכגעפיהרט ווערען אין לעבען.

נח פרילוצקי האלט דאן א שיין געבויטען רע־פעראט אד"ט „אויסלייג און מוסטער־אויסשפראך" ער ווייזט אן, אז איידער מ'גייט צו צו רעפארמירען עווענטועל פעראייניהייטליכען דעם אויסלייג מוז מען פריהער האבען א מוסטער־אויסשפראך, וואס אויף איהר זאל זיך די ארטאגראפיע שטיצן. ביי די דייטשען זענען פערהאן א היבש ביסעל דיאלעק־טען: עס איז אבער פערהאן א מוסטער־אויסשפראך, וואס ווערט בענוצט אויף אלע עפענטליכע ארויס־טריטען. געשאפען אט די דאזיגע מוסטער־אויס־שפראך האט דער דייטשער אקטיאר, אן'עלעמענט וואס לויט זיין פראפעסיע נאך קומט איהם אויס א סך צו וואנדערען און במילא איינזאפען אין זיך און אסימילירען די פערשידענע דיאלעקטען, אוי־סער דעם בעשטעהט דאך דער טעאטער גופא פון פארשטייער פון פערשידענע דייטשע פראווינצען במילא אויך פון פערשידענע דיאלעקטען.

אויב מיר האבען נאך נישט קיין מוסטער־אויסשפראך, האבען מיר אבער א באזע פאר אזא מין אויסשפראך. דער עלטערער דור ארטיסטען, וואס האט זיך רעקרוטירט פון פארשטעהער פון די אוקראינישע, רומענישע און פוילישע געביטען, האט אזא מין אויסשפראך געשאפען, די דאזיגע אויסשפראך האט גלענצענד בעהערשט די פער־שטארבענע אסתר רחל קאמינסקי, הגם אליין האט זי געשטאמט פון ליטע, די טעאטער־אויסשפראך האט אין זיך פון ליטווישען יודיש כמעט ווי גאר־נישט, בלויז אויף אזוי פיל, אויף וויפיל דאס אוי־קראינישע יודיש קומט זיך צונויף מיט'ן ליטווישען, דאך האלט דער רעפערענט, אז די דאזיגע ביהנע־אויסשפראך דארף ווערען א יסוד פאר דער מוסטער־אויסשפראך אין דער יודישער שפראך.

אויפ'ן גרונד פון זיינע לאנג־יאהריגע שפראך פארשונגען איז ער געקומען צום אויספיהר, אז אויף די ליטווישע געביטען איז די מעהרהייט — סלאוויש־ריידענדיגע יודען ארונטערגעפאלען אונ־טער דער השפעה פון א מינדערהייט, אבער קולטורעל העכערער, וועלכע איז געקומען פון מע־רב און גערעדט יודיש.

די רייד־ארגאנע ופון דער מעהרהייט זענען נישט געווען צוגעפאסט צו די גערמאנישע קלאנגען, אט פארוואס דער „ה" ( ) ווערט אין ליטווישען יודיש נישט ארויסגערעדט; אט פארוואס עס איז איבגאנצען פערשוואונדען די טיילונג פון די וואקא־לען אויף לאנגע און קורצע, וואס איז אזוי כא־ראקטעריסטיש פאר די גערמאנישע שפראכען, עהנליך איז די לאגע אין דעם טייל דייטשלאנד וואס איז מיט יאהרען צוריק געווען בעוואוינט דורך סלאווען.

אט די קאארדינירונג פון לאנגע און קורצע וואקאלען שאפט די מעלאדישקייט און שיינקייט פון דער שפראך, מיט וועלכער דאס פוילישע יודיש צייכענט זיך אויס.

לאמיר ווייטער נישט פערגעסען אז ליטוויש־ריידענדיגע זענען פערהאן אין דריטעל, 1 פער־טעל און אפשר גאר א פינפטעל פון אלע יודיש־ריידענדיגע, און במילא קען דאס ליטווישע יודיש נישט האבען די בכורה, חוץ דעם ־עדען אויך נאציאנאל־פאליטישע מאמענטען פאר אנ־נעהמען פאר א מוסטער־אויסשפראך דאס פויליש־אוקראינישע יודיש, ווייל דאס שיידט זיך א סך מעהר אונטער פון דייטש ווי דאס ליטווישע יודיש.

מ'דארף אויך נישט פערגעסען, אז אין דער מוסטער־אויסשפראך איז בלוטיג פעראינטערעסירט אויך דער יודישער טעאטער, וואס האט צו ערפילען זעהר א וויכטיגע קולטור־מיסיע בכלל און ביי אונזערע בעדינגונגען בפרט.

נח פרילוצקי פערענדיגט דעם רעפעראט מיט דער אנווייזונג אז אין פערשטענדיגונג מיט די איבריגע מיטגלידער פון דער פילאלאגישער סעק־ציע וועט ער אריינטראגען א פראיעקט וועגען שא־פען א קאמיסיע פאר דער פראגע פון מוסטער־אויסשפראך.

נאכ'ן רעפעראט פון ז. קאלמאנאוויטש הויבט זיך אן די דיסקוסיע אין וועלכער דאס ערשטע ווארט בעקומט ש. ניגער. דאן ריידען י. אפאטאשו, ז. רייזען, יודעל מארק, דר. מ. ווייגרייך, א. י. גאלדשמידט, טייכמאן, גארדין (פון ארטאדאקסי־שען „ווארט"), באגין, חפץ, יובילער (פון אר־טיסטען־פעראיין), ווארשאווסקי (פון ווארשעווער דרוקער־פעראיין) און א. מארעווסקי.

מיט די שלוס־ווערטער פון ז. קאלמאנאוויטש און נ. פרילוצקי ווערט געשלאסען די פארמיטאג־דיגע זיצונג.

אויף דער נאכמיטאג.זיצונג איז געשטאנען די פראגע וועגען אויסלייג פון די העברעאיזמען. פאר'ן יודישען אויסלייג פון די העברעאיזמען האט גערעדט פרילוצקי. געגען — קאלמאנאוויטש און ניגער. די פראגע האט ארויסגערופען א לייד'ענ־שאפטליכע דעבאטע.

שלום אש וועגען גלות און וועגען ארץ ישראל

אין פאריז איז איינגעארדענט געווארען א באנקעט לכבוד דעם תל־אביבער בירגערמייסטער מאיר דיזענהאף.

שלום אש האט דארטען געהאלטען א רעדע אין וועלכער ער האט געזאגט:

— לאמיר צוליב בעשיידענהייט נישט רעדען פון אייך, — הויבט אן דער גרויסער יודישער דיכ־טער, — נאר פון אייער ווערק! — און שלום אש שילדערט תל אביב בעת זיינע רייזעס קיין ארץ־ישראל. מיט יאהרען צוריק אין 1905 ווען איך בין דעם ערשטען מאל געקומען אין ארץ־ישראל האב איך אויפ'ן ארט פון היינטיגען תל־אביב געטראפען זאמד, א פלאקען און א פאהן פון א ישוב־קעל בלוי, ווייסען לייוענד! — דערביי האט זיך געדרעהט א יוד און מיר פארגעצייגט א געצייכענטען פלאן: —

— איהר זעהט... דא וועט זיין די גימנאזיע, דא א הויז, און אפשר ווילט איהר אפקויפען דאס גאנצע פלאץ ביז צום ים?

איך האב געטראכט מיט טרויער און א שמייכעל: —

— יודישע געשעפטען!... דער פלאקען מיט'ן פאהן איז עס תל־אביב, און א יוד פערקויפט שוין פלעצער.

ווען איך בין געקומען קיין ארץ־ישראל אין 1914 איז שוין א האלבער פלאן געווען אויסגעבויט.

ווען איך בין געקומען צום דריטען מאל אין 1928 איז שוין דער פלאן געווען איבערגעשטיגען.

שלום אש שטעלט זיך אפ אויף דעם פאקט וואס תל אביב ווערט אביסעל ביי יעדער גרינג געשעצט. די ירושלימער אריסטאקראטען קרימען אביסעל מיט דער נאז:

— תל אביב! — פוילישע יודען!...

מיר אלע שטאמען פון ירושלימער אריסטא־קראטען, מיר אלע קרימען אביסעל זיך אויף תל אביב און דאס איז אנ'אונרעכט עס איזש וין צייט אביב און דאס איז אנ'אונרעכט עס איז שוין צייט עס זאל ווערען נאך א תל־אביב!

מיט א גרויסען אינטערעס ווערט אויסגעהערט די ערקלערונג וועלכע שלום אש גיט אפ וועגען צוויי וויכטיגע אקטועלע פראגען אין ציוניזם און אין ארץ־ישראל אויפבוי:

— עס איז געווען א טענדענץ אין ציוניזם אפצוגעבען די גאנצע אויפמערקזאמקייט און מיה פאר דער ארבייט אין ארץ־ישראל, און דער ארבייט דא אין די לענדער וואו יודע וואוינען און וועלען בלייבען וואוינען אין גערינגע מאסען, האט מען געהאט. צוגעגעבען א מינדערווערטיגע בעדייטונג, און האט מען שוין אין א געוויסער מאס געענדערט די טענדענץ אויך אין ארץ־ישראל אליין הויבט מען אן זיך אפצוגעבען א דין יחשבון דערפון, אז אין פיל אנדערע לענדער וואוינען גערדיכטע יודישע קבוצים, און אז עס איז דער חוב פון דער יודישער געזעלשאפטליכקייט צו זארגען פאר דער פערבעסע־רונג און בעפעסטיגונג פון דער לאגע פון די גרוי־סע יודישע מאסען אין זייערע וואוין־ערטער. און פיל לענדער וועלען בלייבען גערדיכטע יודישע קבוצים אויך דעמאלט ווען עס וועט אויסוואקסען א גרויסער יודישער ישוב אין ארץ־ישראל און טאקע די ציוניסטען וועלען שפילען די ערשטע ראל אין דעם יודישען געזעלשאפטליכען לעבען אין די לענדער, דארפען אויך איצט די ציוניסטען זארגען אין דער געהעריגער מאס פאר די בעדערפענישען פון יודישען כלל אין די אלטע וואוין־לענדער.

עס זענען דא ציוניסטען, וועלכע פאדערען א הונדערט־פראצענטיגע ציוניזם אדער גארנישט!— דאס איז אויך א פעהלער — האבען מיר דען אין משך פון טויזענדער יאהרען אויסגעלעגט 100 פראצענט פון אונזער יודיש לעבען, ווען מיר האבען מיט די גרעסטע כוחות געמוזט איינווארצלען זיך אין די הארטע קיזעלשטיינער פון לעבען און גובר זיין די אונגלויבליכע שטערונגען — האבען מיר דען געקענט אויסלעבען 100 פראצענטיג אונ־זער לעבען? — מיר זענען פאר ארץ־ישראל אהן שום תנאי און אין אלע פאלען. — פונקט ווי מיר זענען אלעמאל געווען יודען אויף אלע אופנים, אזוי בלייבען מיר ציוניסטע ואויף אלע אופנים (זעהר שטורמישע אפלאד.)

—=:O:=—

רעפארם־ראבינער „פארודישען" זייער סידור

ווארפען ארויס גוי'אישע לידער און נעמען אריין יודישע

ניו־יארק. (יט"א) אויף א קאנפערענץ פון רעפארם־ראבינער וואס איז פארגעקומען מיט פינף יאהר צוריק איז אויסגעוועהלט געווארען א קאמיטעט צו רעווידירען דעם „סידור", וואס איז ביז־איצט בענוצט געווארען אין לערך פיר הונ־דערט אמעריקאנער יודישע רעפארם־סינאגאגען, איצט האט דער קאמיטעט מיטגעטיילט אז ער האט שוין פערענדיגט זיין ארבייט און האט צוגעע־גרייט א נייעם סידור וואס וועט טראגען דעם נא־מען „סאנגס ענד פרעיערס אוו דזשואיש ווארשים".

ראבי לואי וואלסי פון פילאדעלפיא, דער פארזיצער פון קאמיטעט, האט ערקלערט, אז די רע־ווידירונג פונ'ם אלטען תפילה און געזאנג־בוך איז געמאכט געווארען מיט דעם ציל צו שאפען א זאמ־לונג וואס זאל קענען פערשטארקען און פערטיפען דעם בעוואוסטזיין פונ'ם יודיש־רעליגיעזען לע־בען ביי די רעפארמירטע יודען, דעריבער האט דער קאמיטעט ארויסגעווארפען פונ'ם אלטען רעפארם־סידור 177 הימנען אדער רעליגיעזע לידער, וואס זענען געשאפען געווארען פון נישט־יודישע פאע־טען און קאמפאזיטארס און האט אנשטאט דעם אריינגענומען אין דעם נייעם געבעט־בוך 200 נייע הימנען און לידער. וואס זענען געשאפען געווארען פון דורכאויס יודישע פאעטען און קאמפאזיטארס, אבער אויך איבריגע נייע לידער פון נישט־יודען, וואס זענען ביז איצט נישט געברויכט געווארען אין קיין שום אנדערע רעליגיעזע "טוירוויסעס".

צווישען די 200 יודישע הימנען, וואס ענט־האלטען מוזיקאלישע ווערק פון יודישע קאמפאזי־טארס פון די עלטערע צייטען ביז די סאמע מאָ־דערנסטע, געפינט זיך אויך א ליד פון דער 12־יעהריגער טאכטער פון ראבי דזשייקאב זינגער.

דער נייער „סידור" וועט איבערגעגעבען ווע־רען דער קאנפערענץ פון די רעפארם־ראבינער, וואס וועט אפגעהאלטען ווערען דעם 6 יוני אין וואַ־וואסי, אינדיאנא.

דער קאמף פאר דעמאקראטישע קהלות אין בולגאריע

סאפיא. (יט"א) די אונאויפהערליכע בעמי־הונגען פון יודישען קאנסיסטאריום, וואס בילדעט די צענטראל־אינסטיטוציע פון בולגארישען יודענ־טום, צו רעגולירען די רעכטליכע לאגע פון די יו־דישע קהלות זענען ביז איצט געבליבען אהן ער־פאלג. עס ווערט אויך ענערגיש געפיהרט אגי־טאציע פאר אנערקענען די קהלות דאס רעכט פון שטייער־צוואנג. פון די לעצטע קאנפערענצען וואס זענען אפגעהאלטען געווארען מיט העכערע רע־גירונגס־בעאמטע איז אבער צו זעהן אז די רע־גירונג שטעהט אויף דעם שטאנדפונקט דאס די פיהרונג פון די קהלות דארף איבערגעגעבען ווערען די רבנים און זי איז נישט גענייגט צו אנערקענען קהלות וועלכע זענען געבויט אויף דעמאקראטישע יסודות.

אנשטאט צו פערברייטערן די קאָמפּעטענץ פון דער יודישער קהלה האָט די אגודה אויסגעפּוילט דעם טרויעריג-בעריהמטען פּאַראַגראַף 20.

שטים היינט פאַר דער ליסטע 6

ווײַל מיר פאַרשטעהער עס וועלען מוטיג און שטאָלץ פאָדערן אַ פרייע יודישע זעלבסט-פערוואלטונג מיט אַ ברייטע קאָמפּעטענץ.

יודישע פרוי!

אַלס תשובה אויפ'ן אויסשליסען דיר פון דער קהלה —

אַגיטיר פאַר דער ליסטע 6,

וועמענס פאַרשטעהער עס וועלען זיך בעמיהען, אַז ביי די צוקונפטיגע וואַהלען זאָלסטו צוריק-געשטעלט ווערען אין דיינע רעכט.

די 17.000 יודען

ביי וועלכע די לאָדזער תקיפים האָבען איבער צוגערויבט דאָס וואַהל-רעכט, וועלען זיין די בעסטע

אַגיטאַטאָרען פאַר דער ליסטע 6,

וועמענס פאַרשטעהער עס וועלען אויף להבא צו אזאַ נבלה נישט צולאָזען.

ווער עס שטימט פאַר'ן 6 דער לייגט צו אַ שטיין צום פונדאַמענט, אויף וועלכען עס וועט געבויט ווערען דאָס מאָדערנע יודיש וועלטליכע קולטורעלע לעבען.

6

יודישער דעמאָקראַט יודישער האַרעפּאַשניק יודישער סאָציאַליסט שטים היינט, פאַר דער ליסטע פון דער יודיש דעמאָקראַטישער פאָלקס-פּאַרטיי.

הויפּט-קאַנדידאַטען: **אַדוו. יוסף ווייצמאַן,** **ש. טאַרקא** — וועבער, **מאַג. מ. באַלבערישסקי** — פּערוואַלטער פון דער קר.-קאַסע-אַפּטייק, **א. גראַסמאַן** — פּרעזעס פון צ. ראַד-פּערקעהר, **יצחק זשורקאַווסקי** — סוחר.

וואָס ערגער עס איז דאָ אין לאַנד אַלץ לייכטער קומט אָן די ציוניסטען צו פאַר'סמען די יודישע מאַסע מיט נישט געשטויגענע אילוזיעס.

שטים פאַר דער ליסטע 6

וועמענס קאַנדידאַטען עס שטרעבען צו דערפּיהרען דאָס פּוילישע יודענטום צו אַ ליכטיגען מאָרגען דאָ אין לאַנד, וואָס איז דורכגעווייקט מיט אונזער בלוט און שווייס.

די ציוניסטען בעקעמפען די אגודה-לייט פון גער און שטיצען די אגודה-לייט פון אַלעקסאַנדער

שטים פאַר דער ליסטע 6

וועלכע וועט שטרעבען פטור צו ווערען פון זיי אַלע דריי.

הונדערטער יודישע עקזיסטענצען, צענדליגער יודישע אָרגאַניזאַציעס זענען ביז איצטער גערעטעוועט געוואָרען אַ דאַנק דער מסירת נפש'דיגער אַרבייט פון ערשטען קאַנדידאַט פון דער ליסטע 6

אַדוו. יוסף ווייצמאַן,

שטים פאַר דער ליסטע 6.

7 יוד. האַנדווערקער! מלאכה איז ברכה! 7

שטים פאַר דער איינציגער ריינער האַנדווערקער-ליסטע

יודישער בעל-מלאכה! אויב דו ווילסט האָבען די מעגליכקייט רוהיג צו זיצען אין דיין וואַרשטאַט און אַרבייטען — **שטים פאַר דער ליסטע 7.**

יודישער סאָציאַליסטישער האַנדווערקער! אויב דו ווילסט נישט אָפּגעבען דיין שטים פאַר דער ליסטע 7, וועלען דיין נאָמען אויסנוצען די אַגודה-לייט, וועלכע האָבען ווי אַ שוואַרצע מחנה פּערכאַפּט אַלע וואַהל-אַבטיילונגען.

יודישער בעקער! אויב דו ווילסט האָבען אָפענע טירען צו ווענדען זיך צו ווענדען ביי די אַלע מעכאַניזאַציעס-גזירות — **שטים פאַר דער ליסטע 7.**

יודישע האַנדווערקער! דערמאָנט אייך, אַז נישט קיין אַנדערער ווי דער הויפּט-קאַנדידאַט פון פּאָלודניאַווע 4 ה' מ. פיין, האָט אין שטאָט-ראַט געשטימט פאַר'ן פאַרקלענערן די שטייערן די הויז-ווירטשאַפט. קיין גוטס קענסטו פון אַזאַ פאַרשטעהער אין קהלה נישט ערוואַרטען — **שטים פאַר דער ליסטע 7.**

דער יודישער האַנדווערקער ווערט דערציטערט ווען ער הערט נאָר דעם נאָמען פּאָלודניאַווע 4. דעריבער **שטימען אַלע האַנדווערקער פאַר דער ליסטע 7.**

יודישער האַנדווערקער! צו שווער איז דיין לאַגע, אַז דו זאָלסט זיך פּרלויבען אָפּגעבען דיין שטים פאַר אַ שטומען סענאַטאָר — **שטים פאַר דער ליסטע 7.**

פערוואַלטונג פון יודישען שניידער-צעך — פּיעטריקאָווער 20
שניידער-כאַלופניקעס פעראיין פּילסודסקיעגאַ 25
שוסטער-צעך — זאַכאַדניאַ 66
בעקער-צעך פּילסודסקיעגאַ 57
בלעכער-צעך — זאַוואַדזקאַ 4
טישלער-צעך — בושושיצער 7
יובילער-גראַווירער און זייגערמאַכער פּערא. פּאָלודנ. 4
פאָטאָגראַפיסטען-פעראיין פּיעטרקאָווער 17

שטימט פאַר דער איינציגער ריינער האַנדווערקער-ליסטע 7

אונזערע קאַנדידאַטען זענען:

1) **א. גלאַטמאַן** קאַמפער פאַר די האַנדווערקער אינטערעסען זייט צענדליגער יאָהרען וויצע-סטאַרשי פון שניידער צעך
2) **צ. פישער,** פּרעזעס פון שניידער כאַלופניקעס פעראיין
3) **יוסף געלבאַרד,** סטאַרשי פון שוסטער צעך
4) **יאָלף יונה וויינבערג,** וויצע סטאַרשי פון בעקער צעך
5) **חיים מענדיל יאַסקאָוויטש,** וויצע סטאַרשי פון בלעכער צעך
6) **הערש לעווקאָוויטש,** סטאַרשי פון טישלער צעך
7) **סאַמועל פערדמאַן,** פאָטאָגראַפיסט צעך

אונזערע וואַהל-ביוראָען: פּיעטריקאָווער 20, שניידער-צעך; האַנדווערקער באַנק, פּילסודסקיעגאַ 25; גייערס-ראַיאָן — שעראַדזקאַ 3; באַלוט — לימאַנאָווסקי 6; שייבלערס-ראַיאָן באַטיסט קילינסקי 104

פעראייניגטער בלאָק פון **קליינהענדלער** און דעטאַ-ליסטען

8 איז די איינציגע ליסטע אין לאָדז 8

אויף וועלכע עס שטימען און אַגיטירען אַלע קליינהענדלער און דעטאַליסטען

אונזערע קאַנדידאַטען זענען: **ראַטם. כאַרי פ., פאַרבער א.**

אונזערע אינפאָרמאַציאָנס ביוראָס געפינען זיך:

1) קליינהענדלער-פעראיין, פּאָמאָרסקאַ 15
2) „ „ בושע/שינער 19
3) אַלטע גאַרדעראָבען, פּאַרושעטשנאַ 4
4) זאַקהיים, וסכאָדניאַ 66
5) גאָלדבערג, נאַרוטאָוויטשאַ 3
6) קאַמפעל, זשגאָווסקאַ 7, 7) פּראַשקער, נואַלבאָרסקאַ 31

טעלעפאָנען: 175.83, 178.14, 136.54, 140.21, 146.86

7

דער בלעכער און דעקער-צעך זאַוואַדזקאַ 4

פאָדערט אויף אַלע מיט-גלידער

צו שטימען פאַר דער ליסטע נומער 7

די פערוואַלטונג

מיטגלידער און סימפּאַטיקער — פון דער — געזעלשאַפט „נותן-לחם“

מיר פאָדערן אויף אַלע אונזערע מיטגלידער און סימפּאַטיקער פאַר וועמען דער כבוד פון אונזער אינסטיטוציע איז טייער

צו שטימען פאַר דער ליסטע 8

אויף וועלכער עס פיגורירט אויפ'ן ערשטען אָרט אונזער געעהרטער פּרעזעס ראַטמאַן פ. כאַרי.

די פערוואַלטונג

וויצע-פּרעזעס מילגראַם, קאַסירער פריינד סעקרעטאַר סענדער.

דער „פוילישער שטערן"

סענסאציאנעלער ראמאן פון דעם וועלט-קריג

(37

הארי האט טרויעריג א שמייכעל געטון.

א שאקעל טוענדיג מיט'ן קאפ האט ער זיך אויפגעמונטערט: ער האט געפיהלט, אז ער מוז אפווענדען פון זיך דעם כישוף פון דער פרוי, אויב ער וויל דערפיהרען די אויפגאבע זיינע ביז צו א גוטען סוף.

א שאד, וואס מארטימער האט אלץ קאליע געמאכט: ווען ער קומט אזוי נישט אן אין דעם „מיהל-הויז", וואלט ער זיך געקאנט בעפריינדען מיט דער טענצערין, און דערוויסען זיך וועגען אלע, מיט וועמען זי איז פערבונדען אין דער שפיאר באזש-ארבייט.

מארטימערס אנקומען האט איהם געטריפען אומגעריכט, און ער האט זיך שיער אליין נישט פערראטען.

„ווען ער גיט מיר אזוי צייט איינצולעבען זיך אין דער נייער ראליע — האט ער געטראכט — וואלט איך זיך לייכטער מיט איהם אנ'עצה געגעבען"

שפעטער איז איהם געווען א וואונדער אויף זיך גופא, וואס עס איז איהם נישט איינגעפאלען נאכצוגיין מארטימערן, און פעסטשטעלען דאס ארט, וואו דער שפיאן בעהאלט זיך אויס.

דא איז אבער דער דאזיגער געדאנק געווען ווייט פון איהם: ער האט דאך בעקומען א בעפעהל נישט צו פערלאזען דאס הויז, און ער האט, זעלבסט פערשטענדליך, נישט געקאנט אויף דעם בעפעהל עובר זיין.

אמת, מען האט איהם געהייסען וועגען אלץ מודיע זיין אין דעם הויפט-קווארטיר, אבער ער האט בעשלאסען דערווייל נישט ראפארטירען וועגען זיינע אומגעריכטע געסט — נור-על-דין און מארטימער.

ער האט געפיהלט אין זיך עפעס א טיף-פער־בעהאלטענעם פערדרוס געגען דעם קאמענדאנט, וועלכער האט, לויט זיין מיינונג, געקאנט שטערען דעם אנקומען פון מארשימער'ן. אויב אבער יענער האט דווקא אזוי גערן, אז אלץ זאל זיין פערהילט אין געהיימניש, טא זאל ער איצט האבען: זאל ער איצט עטליכע טעג אבסאלוט נישט וויסען, וואס מיט איהם האט פאסירט...

בעהאלטענדיג דעם פאפיר, איז הארי אויפגעשטאנען.

איהם האט געמאטערט און אויפגערעגט ביז גאר דאס געצוואונגענע פערהאלטען זיך פאסיוו.

ס'וואלט געווען — האט ער געטראכט — א גוטע זאך, אדורכשפאצירען זיך איבער'ן גארטען.

דאס איז דאך נישט געווען אין א סתירה מיט די אינסטרוקציעס פונ'ם קאמענדאנט.

דערמאהנענדיג זיך, אז ער איז צוגעקיהלט, האט ער ארומגעוויקעלט זיין האלז מיט א שאל, אנגעטון בעלפארד'ס פאלטען און איז ארויס אין גארטען.

דער רעגען איז אדורכגעגאנגען, און די לופט איז געווען פייכט, איבערן הימעל זענען שנעל געשוואומען שווערע, גרויע וואלקענעס, און פון או מעטום האט געראשט דאס אראפפליסענדיגע וואסער.

גלייך פון הויז האט די אלייע געפיהרט צום טויער.

דער גארטען האט זיך איבערגעהאקט דורך א קליין רוישיג טייכעל אויף וועלכער עס איז אנומעלט געשטאנען א מיהל.

הארי איז צוגעגאנגען צום טויער און ארויס־געקוקט איבדרויסען:

ליבקס האט זיך דער וועג פערלוירען צווישען פעלדער און בערגלעך.

ווייזט אויס, מארטימער איז אהין אוועקגע־פאהרען...

דער רויש פון אדורכגייענדען צוג האט איהם געוויזען דעם וועג, וואו די באהן-ליניע ליגט.

שלעכט-געשטימט, פון דעם טרויעריגען פי־ר זאזש האט הארי אוועקגעשפרייזט צוריק מיט דער אלייע.

ער האט בעמערקט א שטעגעל, וואס האט גע־פיהרט צום גארטען, און גייענדיג מיט איהר האט ער בעמערקט עפיס א קליינע פערבויאונג.

די טיר אהין איז נישט געווען פערשלאסען, האט ער זי אויפגעעפענט און איז אריין אין א נע־רוימען צימער מיט א ברייטען פענסטער.

די גאנצע מעבלירונג דארט איז בעשטאנען פון א טיש, צוויי שטולען, א ריזיגען שראנק אין דער בריט פון דער גאנצער וואנד.

אין א ווינקעל איז געשטאנען א פרעכטיגער מאטאציקל, לעם וועלכען עס איז געהאנגען א לע דערנעם אנצוג פון דעם מאטאציקליסט, דערביי זענען אויך געשטאנען קאנען מיט בענזין.

הארי האט בעטראכט דעם מאטאציקל: די מא־שינע איז געווען אין דער בעסטער ארדנונג, דער רעזערוואואר איז געווען אנגעפיהלט מיט בענזין, און די שפורען פון זאמד אויף די רעדער האבען געוויזען, אז מ'האט זיך מיט דער כלי נישט לאנג צוריק בענוצט.

„אהא, אט אזוי, הייסט עס, קומט בעלפארד אן אויפ'ן וואקזאל... טשעקאווע א קוק צו טון, וואס עס טוט זיך אין דער ריזיגער שאפע"...

די שאפע איז געווען צוגעמאכט.

נישט פיהלענדיג קיין שום רעספעקט פאר בעל פארדס אייגענטום, האט הארי ארויסגעקריגען פון פארדס אייגענטום, האט הארי ארויסגעקריגען פון טיש-שופלאד א שער און זיך גענומען כלייסיג אויפצוברעכען דעם שלאס.

דער שלאס האט אבער זיך נישט נאכגעגעבען, און דאס דעמבאווע האלץ איז פערעקשנט בייגע־שטאנען די ברוטאלע בעמיהונגען פון דער שער.

הארי האט דאן אנגעדריקט מיט דער לינקער האנד די טיר פון דער שאפע און מיט דער רעכ־טער האט ער אריינגערוקט די שער אין דעם שפאלט לעם שלאס.

דער רעזולטאט פון דעם איז געווען אנ'אומ־דערווארטעטער:

די גאנצע שאפע האט זיך א דריי געטון ווי אויף אנ'אקס און הארי האט א פאל געטון מיט'ן פנים פאר זיך.

ער האט זיך פאר וועהטאג שטארק אויסגע־זידעלט און איז גלייך אויפגעשטאנען.

ער איז פערגליווערט געווארען פאר איבער־אשונג: ער האט זיך דערזעהען שטיין אין בעל־פארדס גאסט-צימער, וואס האט גלייכצייטיג גע־דינט אלס קאבינעט.

(פארטזעצונג קומט).

קליינער פעליעטאן

פלאטפארמעס...

דער ענין וואהלען בכלל און קהלה-וואהלען בפרט איז א מין איבערגאנגס-חולאת, וואס לאזט איבער גארנישט קיין אנגענהמע קאמפליקאציעס און גאנץ אפט שווערע קאפ-וועהטאג, וואס ענדיגען זיך מיט נישט געלונגענע אפעראציעס נאר מיר אליין טוט שוין בעצייטענס וועה דער קאפ. שוין א פאר וואכען, ווי איך האב יגון ואנחה פון מיין רעדאקטאר. ער האלט מיר אין איין מאטערען איך זאל איהם שרייבען וועגען די קהלה-וואהלען, כ'איז דאך עפעס א וואהל-יריד — שרייט ער — א בענקעל-יריד. טא, וואס שווייגט איהר... ס'איז דאך עפעס א ע... דרתחא, א מאנדאט-כאפעריי און הכל פרנסים. אלע ווילען ווער'ען פרנסים זאגט ער אפילו חרש שוטה יקטן, טא פאר וואס זשע נעם איך נישט די פעדער אין האנד...

און טאקע נעכטען איז דאס געווען, שיקט ער מיר זאגען. איך זאל למע'ה אויף היינט אנ־שרייבען זא פעליעטאן מי־'ן נאמען „פלאטפארמעס" באשר בכן אז אלע ניינצעהן ליסטע, וואס זענען ארויסגעשטעלט געווארען צו די קהלה-וואהלען האט זיך יעדער פארטיי זיין פלאטפארם.

מילא, אז ער, דער רעדאקטאר, הייסט שרייבען מוז מען שרייבען, הגם, ווי דעם אמת געזאגט, האב איך נישט אנגעהויבען צו וויסען דאס בעדייטונג פונ'ם ווארט „פלאטפארם". איך האב גאר נישט אנגעהויבען צו וויסען מיט וואס מ'עסט אזא אויסטערלישען ווארט...

האב איך טאקע, איידער איך האב מיך גע־זעצט שרייבען מיין פעליעטאן מיט'ן נאמען „פלאט פארמעס" זיך פריהער גוט אויסגעפרעגט דעם פירוש המלות פון דעם דאזיגען ווארט, איך האב פשוט געוואלט יוצא זיין פאר זיך אליין און נישט בענוצען א ווארט, וואס איך ווייס נישט זיין בעדייטונג.

וואס טוט מען? ביי וועמען געהט מען פרע־גען? געהען פרעגען ביים רעדאקטאר אליין, ...ט מיר דאס געווי... נישט געווען קיין מעלה צו פרנסה... געהן פרעגען ביי מיין ווייב, האט דאס מיר עפעס וועגען איהם און איך זאל נישט וויסען, איז מיר אויך נישט געפאסט. א ווארט וואס אלע ...ייי איינגעפאלען א געדאנק איך זאל פרעגען ביים דייטשען לעהרער, וואס קומט צו מיר אין שבת לערנען מיט מיין יונגסטע מעדעל, די מוזיקע'לע מיינע, האט ער מיר מסביר געווען, אז פלאטפארמע איז דאס זעלביגע. וואס מ'אגט אין דייטש „טע־ראסע" הייסט פאלג מיך א גאנג און געה דערוויס מען? האב איך אנגעוואנדט דעם ...ער זיך וואס דאס איז אזוינס „טעראסע", וואס טוט לעהרער. וואס קומט צו מיין ...! און האב איהם געפרעגט: מה זה פלאטפארמא?

פלאטפארמא — האט ער מיר געענטפערט — זו „סוללה" נו אדרבא זייט ווער א בריה און זאגט מיר וואס איז אזוינס „סוללה"...

וואס טוט מען פארט מ'דארף דאך וויסען וואס איז אזוינס פלאטפארמע? איז מיר איינגעפאלען באין ברירה צו פרעגען ביים מילך-יוד, וואס ברענגט מיר אלע טאג מילך, זאגט ער, אז פלאטפארמע דאס איז אזא מין ראל-וואגען וואס מ'פיהרט אויף איהם שווערע משאות.

רבש"ע — האב איך מיר געטראכט — איז וואס האט געוואלט פון מיר מיין רעדאקטאר מיט זיין פלאטפארמע, וואס פאר א שייכות קאן האבען קהלה-וואהלען מיט א ראל-וואגען, וואס מ'פיהרט אויף איהם משאות...

הכלל, וואס זאל זיך אייך דא לאנג מאריך זיין, איך בין ארויס אין גאס און האב מיך גע־פרעגט ביים ערשטען בעסטען דראזשקארוש, ער זאל מיר זאגען, אפשר ווייסט ער עפעס פון פלאט־פארמא.

פלאטפארמא — לאכט ער זיך אויס פון מיר — זעצט זיך — זאגט ער — פיהר איך אייך שוין אוועק צום פלאטפארם, או ועס האט נישט געדויערט קיין גאנצע צעהן מינוט, האט ער מיר צוגעפיהרט צום באהן און ווייזט מיר אן מיט'ן האנד: „אט א-דא-א, איז דער פלאטפארם".

האב איך סוף כל סוף זיך געזעצט שרייבען און איך האב אבער פריהער דורכגעקוקט אלע 19 ליס־טעס מיט זייערע קאנדידאטען מיט זייערע פלאט־פארמעס מ'שטייבסגעזאגט און איך האב מיר געמאכט א פלאן ווי אזוי אנצושרייבען מיין פעליעטאן, און דער פלאן איז גאר א פשוט'ער מ'זאל נעהמען אלע ניינצעהן ליסטעס מיט זייערע פלאטפארמעס מישטייבס געזאגט און ארויפלעגען זיי אויף די פלאטפארמעס פון ראל-וועגענער און אוועקפיה־רען זיי צו דער באהן אויפ'ן פלאטפארמע און זיי אוועקשיקען אין די מרחקים, וועט אפשר ביי אונז בלייבען א ריינע — פלאטפארמע...

שרשלאש.

די פערוואלטונג פון

קאמי-וואיאזשארעז-פעראיין

(שענק-ווישטשא 3/5)

פאדערט אויף אלע איהרע מיטגלידער היינט אין טאג פון די וואהלען צו דער קהלה, צו שטימען און אונטערשטיצען די ליסטע 12, אויף וועלכער עס פיגורירט אונזער פערוואלטונגס-מיטגליד קלמן לעווענטאן.

אין נאמען פון דער פערוואלטונג

פרעזעס: י. טענענבוים

סעקרעטאר: מ. בענדער

דערמיט פאדערן מיר אויף אלע אונזערע מיט־גלידער, צו שטימען און אגיטירען פאר דער ציו־ניסטישער ליסטע נומער 12, אויף וועלכער עס פיגורירט אונזער פערוואלטונגס - מיטגליד ה' קלמן לעווענטאן.

פעראיין פון פערמיטלער

אין דער מאנו־פאקטור־בראנזשע,

פיעטרקאווער 64

פרעזעס יעקב בראמס

פערוואלטונגס-מיטגלידער: פנחס מאנ־דעלבוים, יוסף מי...רמאן, ד"ר סלוצקי, שלמה ק...ונקי, יעקב הארין, אליהו פעכאוויטש.

מיר אונטערגעשריבענע קאמי... פון

בית-הכנסת דוואלין

פאדערען אויף אלע מתפללים פון אונזער שוהל, ווי אויך אלע אנשי וואלין, היינט, ביי די וואה־לען צו דער יודישער קהלה צו שטימען און אגי־טירען פאר דער ציוניסטישער ליסטע נומער 12, אויף וועלכער עס פיגורירט אונזער פריינד, אשר רוח הבריות ורוח המקום נוחה הימנו, מר קלמן ב"ר משה הלוי לעווענטאן נ"י.

קאמיטעט פון וואלינער שוהל

(—) ישראל מנחם בערנשטיין, יצחק בארג־שטיין, י. א. רובינשטיין, דוב עטקינד, אליהו פעכאוויטש, אהרן טשודנאווסקי.

מיר פאדערן אויף אלע אונזערע מי...ער פון

דעטאליסטן-פאריין

פיעטריקאווער 69

היינט, מיטוואך, ביי די וואהלען צו דער יודישער קהלה צו שטימען און צו אגיטירען פאר דער ציוניסטישער ליסטע נומער 12

אין נאמען פון דער פערוואלטונג

משה האטץ

מ. בארטנער

ל. פוקס

בית-הכנסת

„אהל יעקב"

ועד ביהכ"נ פונה לכל חברי ומתפללי „אהל יעקב" ללכת היום אל הבחירות ולהצביע בעד

הרשימה 12

למספר בני יעקב „שנים עשר"

הועד.

3152

---

17 אלע יודישע האנדווערקער 17

שטימען און אגיטירען היינט

פאר דער האנדווערקער-ליסטע נ. 17

אין נאמען פון די ראטמענער פון דער האנטווערקער-קאמער איז לאדז

ראטמאן ל. ארע־בערג	ראטמאן מ. פשיגורסקי
" ב. סענדאווסקי	" מ. קאליסקי
" ש. מאשענבערג	" י. שווארצבערג

מיר רופען אלע האנדווערקער צו שטימען און אגיטירען

17 היינט פאר דער האנדווערקער-ליסטע 17 **17**

אין נאמען פון ראט פון סטארשעס און פאדסטארשעס אין לאדז. י. ליבערמאן, מ.ד. הערשקאוויטש

אכטונג, וויכטיג נייעס!

מיר מאכען בעקאנט, אז צוליב דער בעקוועהמליכקייט פון אונזער וו. קונדשאפט, איז אונזער לאנג-בעקאנטע

יוריסטען-ביורא און פערמיטלונגס-ביורא

ביים יוד. אינוו. פעראיין, פאלנאצנא 29

איבערגעטראגען געווארען אין צענטרום שטאט

אויף **פאלודניאווא 8** 1. שט., פראנט (ג. לאקאל פון „האיאס")

וואו עס ווערט ווייטער אונטער דער פערזענליכע לייטונג פון בעקאנטען יוריסט י. ראטנער ערלעדיגט און אינטערוועני... אלערליי שטייער. מיליטער, היפאטעק און געריכטס-ענינים. מיר שרייבען אמבעסטען לויט'ן אוסטאוו פערשידענע ביטעס און אפעלאציעס אין אלע אינסטאנצען.

בעמ.: פון 4–6 יור. עצות און ספעציעל אין מיליטער-פראגען, ווי וועגען איינציגע שפייזער א.א. מאשין-שרייבען, פער־איינס-ענינים, סטאטוטען, לעגאליזאציעס, איבערזעצונגען.

קלוזולעס אויף גאנץ **פוילן** (אין משך פון 24 שעה)

לאזט אייך נישט פערפיהרען פון ווינקעל-שרייבערס.

טעטיג פון 9 פריה ביז 8 אוונד אהן איבעררייס.

קומט און איבערצייגט אייך!

2701

---

17 ארע 17

פליישער, גריישער

און געפליגעל-הענדלער פון לאדז

ווערען אויפגעפאדערט צו פערטיידיגען זייערע אייגענע אינטערעסען און

17 שטימען פאר דער ליסטע 17

אויף וועלכע עס פיגורירט דאקטאר אלחנן קאמינסקי

אכטונג

קירזשנער - מייסטער

דערמיט פאדערן מיר אויף אלע קירזשנער-מייסטער פון לאדז

צו שטימען פאר דער איינציגער אונפארטיי־אישער האנדווערקער ליסטע

נומער 17

און זיך נישט לאזען פערפיהרען דורך אנדערע אויפרופען פון קירזשנער-מייסטער, וועלכע האבען פון אונזער צעך קיין שום בעפולמעכטיגונג דערצו נישט געהאט

מיט אכטונג די פערוואלטונג פון

קירזשנער-צעך זאוואדזקא 4

סטארש: מ. פשיגורסקי, פאדסטארשי: ס. ליפמאן, מ. שאליט, סעקר. י. שאליט

10 היינט שטימט אויף דער ליסטע נ׳ 10

יודען וועהלער! היינט רעדוצירט זיך דער גורל פון לאָדזער יודענטום אויף לאַנגע יאָהרען!!

פון גאַנץ פוילען קומען אַן בעריכטען וועגן נצחון פון די אונפּאַרטייאישע גרופּען

וועהלער! און איהר מוזט ברענגען אין לאָדז דעם זיג פון׳ם יודישען אונפּאַרטייאיש-ווירטשאַפטליכען בלאָק

זיג פון פּראָגראַם פון רעאַלער אַרבייט איבער פּאַרטייאישקייט און פּאָליטאַקאַמאַניע!

וועהלער, ערפילט אייער חוב! אַלע צו די וואַהל-אורנעס!

10 אַלע שטימט היינט אויף דער ליסטע נ׳ 10

דער סעקרעטאַריאַט פון בלאָק אויף מאָניושקי 3, טעל. 215-15 ערטיילט די וועהלער אינפאָרמאַציעס אָהן איבעררייס פון 8 ביז 20 אין פראַגען פון אָנגעהעריגקייט צו די בעטרעפענדע אָבוואָדען.

אינטערפּעלאַציעס אין שטאָט-ראַט

(ב) אויף דער מאָרגענדיגער זיצונג פון שטאָט ראַט וועט די אָפּאָזיציע אַריינטראָגען אַ רייהע אינטערפּעלאַציעס אויפ׳ן אַדרעס פון מאַגיסטראַט.

שטאָטישע אַרבייטער?

(ב) נעכטען האָט דער מאַגיסטראַט בעשלאָסען צו בעשעפטיגען ביי די שטאָטישע אַרבייטען 2,300 אַרבייטער.

פון האַנדעלס-אַנגעשטעלטען-פעראיין

(—) די פערוואַלטונג פון האַנדעלס-אַנגעשטעל־טען־פעראיין איז מודיע, אַז וועגען הנחות פון 30 פראָצענט פאַר מיטגלידער אין די קור־ערטער: פּאָב קאַ, אינאָווראָצלאַוו, טרוסקאַוויעץ און טשעכאָטשי־נעק, גיט אַרויס דער סעקרעטאַריאַט (גדאַנסקא 101) פון 10 ביז 2 און פון 6 ביז 9 אָווענד.

זעלבסטמאָרד פון אַ זקנה

(2) אויף ברייער גאַס 47 האָט זיך איבערגע־שניטען די אָדערען פון די הענד, די 61־יעהריגע יהליא זאָמערפעלד, צוליב הונגער.

אַרויסגע׳גנב׳עט אויפ׳ן וואַקזאַל

200 פונט שטערלינג און 60 דאָלאַר

(2) נעכטען 2 בייטאָג האָט מען אַרויסגע־גנב׳עט אויפ׳ן קאַלישער וואָקזאַל ביים פראַנצוי־זישען בירגער לואי גליק פון באָרדאָ — אַ פּאָרט־פעל מיט 200 ענגלישע פונט שטערלינג, 60 דאָ־לאַר און פערשידענע דאָקומענטען. גליק האָט גע־ווילט אָט לאָדז אין מוחרישע אַנגעלעגענהייטען, און דאָס איז ער געפאָהרען צוריק אַהיים. דער אויספאָרשונגס-אַמט זוכט די גנבים.

אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון אַרב. וואוינונגס-קאָאָפּ. „פּאַראויס“

די טעג איז אונטערן פאָרזיץ פון ראַטמ. ב. שפּירא פאָרגעקומען די יעהרליכע אַלגעמיינע פער־זאַמלונג פון אַרב. וואוינ. קאאָפּ. „פּאַראויס“ אין לאָדז. דעם בעריכט פון דער טעטיגקייט פון דער פערוואַלטונג פאַר׳ן יאָהר 1930 גיט אָפּ דער מיט־גליד פון דער פערוואַלטונג, ע. וואָלינסקי, נישט־קוקענדיג אויפ׳ן שווערען ווירטשאַפטליכען קריי־זיס, וואָס האָט אַרויסגערופען אַ גרויסע אַרבייטס־לאָזיגקייט צווישען די מיטגלידער פון קאָאָפּעראַטיוו —איז דאָך דער פערוואַלטונג געלונגען אין דער בעריכטס־צייט צו ברענגען אונטערן דאַך 2 גרויסע הייזער אויף לעשנאָ 40, די אָפּיצינע בעלקאַ־ריאַ־סעלעוויטש 16, אַ פּראַכט־הויז אויף וויסאָקאַ 21. די לעצטע צוויי הייזער וועלען אין אויגוסט חודש אָפּגעגעבען ווערען צו דער דיספּאָזיציע פון די מיטגלידער. ס׳זענען דאָ אויסזיכטען, אַז ס׳וועלען אויך פערענדיגט ווערען היי־יאָהר די צוויי הייזער אויף לעשנאָ 40, אַ בעריכט אין נאָמען פון אויפ־זיכטס־ראַט גיט אָפּ מ. שוואַרצבאָרד, וועלכער דערט אַרום אויספיהרליך די טעטיגקייט פון דער פער־וואַלטונג. אין נאָמען פון רעוויזיאָנס־קאָמיסיע גיט אָפּ אַ בעריכט מ. שוואַרצבוים, וועלכער ווייזט אָן, אַז נאָך אַ גענויער קאָנטראָל פון די ביכער—האָט די רעוויזיאָנס־קאָמיסיע געפונען אַלעס אין דער בעסטער אָרדנונג.

די בעריכטען האָבען אַרויסגערופען אַ לעב־האַפטע דיסקוסיע, אין וועלכער ס׳האָבען אָנטייל־גענומען אַ גרויסע צאָהל אַנוועזענדיגע. אין דער דיסקוסיע איז אַלזייטיג בעריכט געוואָרען די טע־טיגקייט פון דער פערוואַלטונג און שאַרף פער־אורטיילט געוואָרען די האַנדלונג פון „לאָדזער וועק־קער“, וועלכער האָט פערעפענטליכט און נישט געוואָלט אָנווייזען דעם מחבר פון שמוציגען פּאַש־קוויל, וועלכער איז געווען געדרוקט אין דעם אָר־גאַן, און וואָס האָט געהאַט דעם צוועק צו שעדיגען דער אַזוי נוצליכער אַרבייטער־אינסטיטוציע.

צום סוף איז איינשטימיג אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע, וועלכע דריקט אויס אַן אַבסאָלוטאר יוּם פאַר דער אָפּטרעטענדער פערוואַלטונג און בע־שטעטיגט דעם בעריכט און בילאַנס פאַר׳ן יאָהר 1930, וועלכער שליסט זיך אָפּ מיט אַ סומע פון 1.090.101.24 זל. איינשטימיג איז אויך אָנגע־נומען געוואָרען פאָלגענדע פּראָטעסט־רעזאָלוציע: די אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון אַרב. וואוינ. זאָאָפּ. „פּאַראויס“ דריקט אויס איהר שאַרפסטען פּראָ־טעסט געגען „לאָדזער וועקער“ און געגען אַנאָנימען מחבר פון פּאַשקוויל געגען אונזער קאָאָפּעראַטיוו. די פערזאַמלונג גיט זיך אָפּ אַ רעכענונג, אַז דער „לאָדזער וועקער“ איז אויסען צו קאָמפּראָמיטירען און שעדיגען אונזער קאָאָפּעראַטיוו, וואָס איז גע־קומען צום אויסדרוק מיט׳ן אָפּדרוקען דעם פּאַש־קוויל און אָפּזאָגען זיך פון אַנצעווייזען זיין אַנאָ־נימען מחבר. אָפּוואַרפענדיג די אַלע פּאַרוואורפען אַלס בלבולים, וועלכע זענען אויסען צו שטערען די מיט אַזוי־פיל מיה געשאַפענע פּראָלעטאַרישע אינסטיטוציע — בעשליסט די פערזאַמלונג מיט נאָך מעהר וואַרימקייט זיך צו שליסען אַרום דעם קאָאָפּעראַטיוו, כדי מיט געמיינזאַמע כוחות צו דער גרייכען אונזער ציל.

נאָכדעם ווי ס׳זענען בעשטעטיגט געוואָרען דער פּראָיעקט פון בודזשעט און דער טעטיגקייטס פּלאַן אויפ׳ן יאָהר 1930 און דער רעגולאַמין פאַר וואוינונגס־פערטיילונג—ווערט געוועהלט פאָלגענ־דע פערוואַלטונג: משה קאַרפּעל, שמואל עדעלמאַן, ע. וואָלינסקי, י. שולמאַן, און מ. פריילִיך און אַנ־אויפזיכטס־ראַט פון די ח״ח: מרדכי קוזדע, מ. שוואַרצבאָרד, מ. זלאָטניצקי, א. מ. לעווקאָוויטש, ש. שוואַרצבערג, און א. מאַנעלאַק. דערמיט ווערט די פערזאַמלונג געשלאָסען.

קופּאָן אויף אַ יורידישער עצה

גילטיג מיטוואָך דעם 27-טען מאַי

אַ בעקאַנטער יוריסט ערטיילט יורידישע עצות פון 3 ביז 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג אין רעדאַק־ציע פון אונזער צייטונג, פּיעטריקאָווער 21. אינטערעסאַנטען דאַרפען מיטברענגען דעם קופּאָן פון „נייעם פאָלקסבלאַט“ — פון דעם זעלבען טאָג. —

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט-דיושורען.

(2) קאָפּראָווסקי, נאָוואָמיעסקאַ 15, טראַווי־קאָווסקי בושזשינער 56, ראָזענבלום שרודמיעסקאַ 23, באַרמאַשעווסקי פּיאָטרקאָווסקאַ 95, קליפּטאַ קאָנטנאַ 54, ציניסקי ראַקאָטשינסקאַ 53.

ראַדיאָ-פּראָגראַם

מיטוואָך, ד. 27 מאַי 1931

11,58 צייט-סיגנאַל. 12,05 גראַמאָפאָן-פּלי־טען. 13.15 טאָג-פּראָגראַם און טעאַטער און קינאָ־רעפּערטואַר. 13,25 הפסקה. 15,50 פאָרלעזונג. 16,10 קאָמוניקאַטען פאַר פישער און שיפער. 16.15 פּראָגראַם פאַר קינדער, 1645 גראַמאָפאָן-פּליטען. 17,15 פאָרלעזונג 17,45 פּאָפּולערער קאָנצערט. 18,45 פערשידענעס. 19,10 קאָמוניקאַטען פון דער לאָדזער האַנדעלס קאַמער. 19,25 גראַמאָפאָן-פּליטען. 19,40 ראַדיאָ-טאָג-פּרעסע. 20,00 אייראָפּעאישער קאָנצערט פון לייפּציג. 21,30 ליטעראַרישע „פּיר־טעל שעה. 21,45 לייכטע לידער. 22,20 אינטער־וויאו 22,35 קאָמוניקאַטען.

12 שטימט נישט פאַר די יורשים פון דער אַסימילאַציע,

די פּאַרטייליזע פון דער ליסטע 10, וועלכע ווייסען אייגענטליך אַליין נישט, וואָס זיי האָבען צו טוהן אין דער קהלה

12 שטימט פאַר דער ליסטע 12

פּראָטעסט געגען דער בעגרענצונג פון דער חלוצים-עליה

דער צענטראַל-קאָמיטעט פון „החלוץ המרכזי“ אין פּוילען האָט אויף אַ זיצונג בעטראַכט די גע־שאַפענע לאַגע נאָך דעם בעגרענציצען דורך דער ארץ-ישראל רעגירונג די סערטיפיקאַטען-עליה נאָר ביז 500, און אין דעם חשבון אַריינרעכנענדיג די שוין אָנגעקומענע טוריסטען, וואָס האָבען בדעה צו בלייבען אין לאַנד און קרובים פון ארץ ישראל-איינוואוינער, שליסענדיג דערמיט איינגאַנצען די עליה פאַר חלוצים וואָס האָבען שוין דורכגעמאַכט זייער הכשרה און וואָס זייער צאָהל דערגרייכט בלויז אין פּוילען אין די טויזענטער – האָט בע־שלאָסען אין נאָמען פון 50 סניפים און 1.500 אָר־גאַניזירטע חלוצים צו פּראָטעסטירען ווי אַמשאַרפ־סטען געגען דער נייער גזירה ווי אויך זיך צו פערשטענדיגען מיט די אַנדערע חלוצים-אָרגאַניזאַ־ציעס כדי געמיינזאַם אונטערצונעמען שריט געגען דעם פערמאַכען די טויערען פון ארץ-ישראל פאַר חלוצים.

12 שטימט נישט פאַר די אגודה׳שע משרתים,

די פּאָלקיסטען וועלכע האָבען שטענדיג מיטגעהאָלפען דער „אגודה“ אין איהר רעאַקציאָ־נערער תקיפות-פּאָליטיק און איצט טרעטען זיי אַרויס מכלומרשט אַלס „דעמאָקראַטען“

שטימט פאַר דער ליסטע 12

אויטאָגענישע שווייסונגען
מעטאַל-בעאַרבייטונגען
שלאָסעריי-אַרבייטען
מאַשינען-טיילען
פיהרט אויס ביליג

J. REDER, Łódź
קאָנסטאַנטינער 11/13
(רוג זאַכאָדניאַ)

געוועזענער מיליטער-בעאַמטער
ב. מאָז
פּיעטריקאָווער № 10
שרייבט ביטעס און גיט געוויסענהאַפטע עצות אין אַלע מיליטער-ענינים.

Dr. Różaner
ספּעציאַליסט פון הויט און ווענערישע קראַנק־הייטען און קינדערלאָזיגקייט
נאַרוטאָוויטשאַ 9, טעלעפאָן 128-98
נעמט אָן פון 8–10; 5–8 אָווענד

Prywatne POGOTOWIE LEKARSKIE
ZIELONA 6.
Telefon 12-333
tel. 123-33
tel. 123-33
ערטיילט דרינגענדע ערצטליכע הילף אין אַלע פּלוצימדיגע פאַרפאַלען צו יעדער צייט בייטאָג און ביינאַכט ווי אויך אין אַלע אַקושעריע און גינעקאָלאָגישע הילף.

היינט און פאָלגענדע טעג!
פּרעכטיג פילם-קונסט-ווערק, פול מיט לעבען, זאָרגלאָזען הומאָר און גרויער ליבע א. ג.:
ליבעס-וואַלץ
רעזשי פון ERYK POMER
שעפער פון „אונגאַרישער ראַפּסאָדיע“
אין די הויפּטראָלען: די רייצענדע און זיסע
Liljan HARVEY
און ריטערליכער
Willy FRITSCH
אָנהויב אין געוועהנליכע טעג 5 נאָכמיטאָג שבת, זונטאָג און יום-טוב 2 בייטאָג
פּאָפּולערע פּרייזען.
דער זאַל איז ווענטילירט.

קינא-טעאטער
ZACHĘTA
26 זגערזשער 26

היינט און ווייטערע טעג!
גרויסער דאפעלטער פראגראם!!!

בעקאנטע פון שלאף-וואגאן

גרויסע עראָטישע דראַמע ∴ אין דער הויפטראָלע
בעקאנט פון פילם „MAROKO" MARLENA DIETRICH

„אבי געלעבט"

פראַכטפולע קאָמעדיע ∴ אין דער הויפּטראָלע
CHARLIE CHAPLIN

אנהויב פון די סעאַנסען: אין געוו. טעג 4 נאָכמ. שבת, זונטאָג און יום-טוב — 12 בייטאָג ∴. דער זאַל ווערט מעכאניש ווענטילירט

האלא, לעטניקעס!
לאזט נישט אייער פערמעגען אויף הפקר!

ווילט איהר האָבען אַ רוהיגע זומער-וואוינונג, מוזט איהר זאָרגען, איידער אייער פאמיליע פאָהרט ארויס אויף דער נאטור, פאר מינימאלע קאסטען פערזיכערען אייער היים געגען גנבה און שרפה.
אינפארמאציעס ווערען ערטיילט אומזיסט
אין ביורא ביזון, לאדז, אגראדאווא 3 טעלעפאָן 191-48 אויך ביי שלעזינגער, לאדז שרודמיעסקא 47 (פריהער נאָוואָ-צעגעל-ניאַנא 17, טעלעפאָן 211-22.
2788

זיכערע הילף און א רפואה

אהז א אפעראציע, אן בלוט, אהז א מעסער און אהן בלוט-פערגיפטונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער ווייבער און קינדער, פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאָזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראָך ווערט גרויס אזוי ווי אַ מענשען-קאָפּ, אָדער אזוי ווי אַ וואסער-קאָן און עס פעלט אַרויס אין דעם בויך און דער קראנקער איז אין אַ גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער פראנדיג און שטאַרבליך. ספעציעל געמאַכטע הייל-באנדאזשען אויסגעצייכענט גוט דורך גרויסע פראָפעסאָרען מיט מיינע בעהאנדלונג און פון דיישען טראַפּעסאָר

דאָקטאָר בראָכירעזונג פעוממענען זיכער דעם שנערסטען און געפעהרליכסטען ברוך. אויך פאר הויקערס לעמוגגען מיט הייל-גארסעטען און אפאראטען פאר פערקרומטע פוס און פלאַטפוס ספעציעלע אַנלעגען אין די שיך. קינסטליכע גוטענע פיס און הענד, גוטענע זאקען פאר די גרעסטע קראנקע אדערן.
שמפפאנגט פון 9 ביז 1 בתמאג און פון 3 ביז 7 אין אוועגד.

ארטאפעדישע אנשטאלט
Specialist J. RAPAPORT Ortoped
von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,
tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אומבעדינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארען: פראָפ. ד"ר באראנטש, פראָפ. דר. י. מאָרישלער, פראָפ. ד"ר בר. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע.
מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

זייט 20 יאָהר האָב איך געליטען אויף בידע זייטען אויף געשווילעכץ, אויף וואָס כ'בין געווען 2 מאָל אָפּערירט. הײַנט אָבער דאַנק דעם ה' י. ראפאפארט אין לאָדז, וואָלטשאַנסקאַ 10, פיהל איך מיך בײַם פולען לעבען. אַ דאַנק דעם פערלענגטען באנדאזש, וועלכער האָט מיר דערהאַלטען מיין געשווילעכץ, פאר וואס כ'דריק איהם אויס מײַן הערציגסטע דאנקבארקײַט.

Szulem Wallach.

וו.י.ז.א.

היינט, מיטוואָך, 9 אַ זייגער אָוונט, שענקעוויטשא 26 וועט ד"ר משה פריילין אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן טאָג פאר דער מוטער האַלטען

א רעפעראט
„די מאדערנע יוגענד און די מוטער"
(לויט וואַסערמאַנס בוך אנדערגאַסט)
איינגאַנג פאר מיטגלידערינס און פריינדינס אומזיסט.

עס נויטיגט זיך
א מיידעל

פון 16 ביז 18 יאָהר געגען באַלדיגע צאָהלונג זיך צו מעלדען פאָמאָרסקאַ 3 וואוינונג 44, פון 7 ביז 10 אָוונד. לעצטער איינגאַנג, רעכטס פארטער.

Do pp. Złodziejł!

Skradziono' mi w poniedziałek w nocy z mieszkania Żgierska 94, 5 wekslí:
1) 2 weksle po 150 zl. płatne 1|8.31
2) 1 weksel na Zł. 190. pł. II|6.31
3) 1 weksel na Zł. 100 pł. 5|7.31
z żyrem W Makowski
4) 1 weksel na Zł. 50 pł. 15|7
żyro Szrubsztajn.
Weksłe zostają unieważnione. Zwróćić takowe za wynagrodzeniem do
Ch. BŁAWATA, Zgierska 94
Dyskrecja zapewniona

Zagubione zostały

2 weksle: 1) pł. 21/X—31 na sumę 190 zł. wyst. I. Łęczycki na zlecenie Erlich; 2) pł. 25/X—31 na sumę 200 zł. wyst. l. Dobrzyński na zlec. Ch. Garcowicz. Uczciwy znalazca zechce takowe zwrócić do administr niniejszego pisma.
Weksle zostają unieważnione. 3126

כשר כשר
אכטונג איינוואוינער פון שייבלערס ראיאן!
דערמיט מאך איך בעקאנט, אז מיין לאנגיעהריגער כשר'ער
רעסטאראן
אויף גלובנא 63
עמפפעהלט טעגליך געשמאקע און פרישע
מיטאגען און אווענדברויטען
צו זעהר מעסיגע פרייזען. סאָלידע בעדינונג. צוגענגליך פאר יעדען איינציגען.
מיט אכטונג **שמואל שטרויסמאן**
רעסטאראן-אינהאבער גלובנא 63

Doktór KLINGER

ספעציאל-ארצט פאר ווענערישע, הויט- און האר-קראנקהייטען
ANDRZEJA 2, tel. 132-28
נעהמט אן פון 9—11 פריה, און פון 5—8 אוונד און פון 1—2 נ"מ אין דער „לעטשניצע פעטריקאווער 62"

DR. MED.
Haltrecht

ספעצ.-ארצט פאר הויט און געשלעכטס-קראנקה., נעמט אן פון 8 — 10 פריה, און פון 6 ביז 8.30 אָוו. זונטאָג פון 9 ביז 12 בטאָג.
פיעטריקאווער 10
נעמט אן אין לעטשניצע סאניטאס Sródmiejska8 פון 12[30] ביז 1[30] נאָכמ.

„SANATO"

כירורגיש-ווענערישע אנשטאלט
אגראדאווא 10, טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאס
גינעקאלאגיש-ווענערישע אבטיילונג
ד"ר ש. איינגער, ד"ר י. בוים, ד"ר רייטלער-סוריאנסקא ד"ר וו. אייכנער
פרייז פון א געבורט
אין 2-טע קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען
200 זל.
אויפזיכט איבערן קינד דר. י. פאלאסאוו
כירורגישע אפטיילונג פון ד"ר מעד. ס. קאנטאר
עמפפאנגס-שעה'ן פון 1 ביז 2 נאָכמיטאָג.
אויגען-אפטיילונג פון ד"ר מעד. י. קראוש
עמפפאנגס-שעה'ן פון 11 ביז 12 נאָכמיטאָג.

לעטשניצע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
רענטגען-אינסטיטוט
און פרצליך-דענטיסטישער קאבינעט
זגערזשער 17, טעל. 116-33
ד"ר גאלדשטיין-פאלאק אויגען-קראנקה. פון 1—2
ד"ר וויינבערג אינערן, הערץ און לונגען פון 1—2 און פון 6—7
ד"ר יוסטמאן נערווען-קראנקה. פון 12—2
ד"ר סטופעל רענטגען פון 12—2 און 4—6
ד"ר פאפיערני פרויען- און געבורטס-הילף פון 11½—1
ד"ר מאנטאר כירורגישע קראנקה. פון 5—6
ד"ר ראקאווסקי נאָז, האלז און אויערן-קר פון 10—11, 2—3 און פון 6—7
ד"ר ראזענצווייג קינדער-קראנקהייטען פון 11—12 און פון 4—5
ד"ר רוזשאנער הויט- און געשלעכטס-קר. פון 1—2
נ. ראזעס צאהן - ארצט פון 9—1
א. גראדזענטשיק צאהן-ארצט פון 3—7

צאהן-מעדיצינונג, בעלײַכטונגען, קאראָנען, מאָסטען א.א.וו. ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען א רענטגען-אינסטיטוט. — היילונג פון הויט-קראנקהײַט פון קאָפּ (פארך) מיט רענטגען-שטראַלען, פאר בעשטראלונג און דורכלײַכטונג, קווארץ-לאמפען, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע
אלע מעגליכע אנאליזען.
אימפונגען געגען שארלאך (שקארלאַטין).
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.
ווזיטען איז שטאט.

יעדער איינציגער
האט זיך איבערצייגט, אז פאר
מעבעל
דיוואנעס, פעלצען, נייה-מאשינען, גארדעראָבען א"א צאהלט די העכסטע פרייזען
א. ווייצמאן שענקעוויטש 23
טעלעפאָן 00-191.
ביי מיר איז שטענדיג פערשידען גענוצט מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

א קוואליפיצירטער
שניידער-ארבייטער
צו מענער בעשטעלט קענען זיך מעלדען זאָפארט ביי לאסקא פיעטרקאווער 25

Dr. med.
W. Eychner
גינעקאלאג-אקושער
זגערזשער 11
טעלעפאָן 72—134
נעמט אָן פון 2—3 נאָכמ.
און פון 7½—9 אָוונד.

אַנ'ענצעלנע
שטוב
מיט 2 פענסטער איז אָפצוגעבען פון זאָפארט.
צו ערפאהרען
9 גרינער מארק 9
אברהם סאלעם.

עס ווערט געזוכט
אקעטלעריו
מעלדען זיך ווסכאָדניאַ 67 צו דאַוער אויף אַ 16 מאַשין.
3126

אריז
יעדען קוואנטום
צו ביליגע פרייזען
ליפערט
Lodownia Południowa 22
tel. 190-48 i 191-26.

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו.
זונטאָג און יום-טוב פון 9—1 פארמ.
באַזונדערער וואַרטע-זאַל פאר פרויען.

Dr. Z. RAKOWSKI
פאר אויערן-, נאָז-, האלז- און לונגען-קראנקהייטען
9 קאנסטאנטינער 9 טעלעפאָן 127-81
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10 — 11 און פון 3|5

DR. MED.
L. Pikielny
אוראלאג
ספעציאל-ארצט פאר נירן, בלאָז און אורין-קראנקה.
NAWROT 8, tel. 2,19-90
נעהמט אן פון 4—7 אָוונד.

Dr. med.
M. Rosenthal
ספעציאליסט פאר אקושעריע און פרויען-קראנקה.
11-go Listopada 19 (קאנסטאנטינער)
telefon 223-34 .טעלעפ
נעהמט אן פון 4 ביז 6 אָוונד און אין לעטשניצע „פאָמאָץ" ליטאנאָווסקיעגאָ 1 (אַלעקסאַנדערער) פון 1—2 נאָכמיטאג.

Dr. med.
J. Lubicz
כירורג-ארטאפעד
האט זיך איבערגעצויגען פון גדאנסקא 28 אויף **פאלודניאווא 9,** טעל. 17-183
קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער איינגענע פראָצאווניע פון זעמטליכע ארטאפעדישע אפאראטען, ווי: ווקלעדקעס אויף פלאטפוס, קינסטליכע הענד און פיס, גארסעטען א. ז. וו.
נעמט אן פון 2,30 ביז 4,30 נאָכמיטאָג.

Dr. N. ROZEN
med.
צאהן-כירורג
קראנקהייטען פון ציינער, דיאגנאסטיק, גימען א.א.וו. צייהן-רעגולירונג, רענטגען-דיאגנאסטיק.
אנדזשעיא 7, טעל. 57-216.
עמפפאנגס-שעהן, פון 3—7 נאָכמ.

Dr. MED.
H. LUBICZ
ספ. פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנק.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 32=141
עמפפאנגס-שעה'ן 8—10, 12—2, און 5—8, זונטאָג און יו"ט 9—1, פאר דאמען בעזונדערער ווארטע-זאל.

פּאָרעדניאַ
PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.
נאָר פאר ווענערישע הויט-קראנקה. און מענער-שוואכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאָנסיליומס מיט ספעציאַליסטען פון אוראלאגישע און נערווען-קראנקהייטען.
קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט קאסמעטיק.
-- טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונד. --
פון 11 ביז 12 ביי טאָג און פון 2 ביז 3 נאָכמ. נעמט-אָן אַ פרוי-דאָקטאָר נור קינדער און פרויען זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג.
— בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען. —
וויזיט 3 זל.

אבאנאמענטס-פרייז: אין לאדז — 5 זל. אַ חודש מיט צושטעלען אַ היים; אויף דער פראָווינץ 6 זל. אַ חודש אין אויסלאנד — 8 זל.
פאר'ן אינהאלט און טערמינען די אנאנסען אין דער פערלאַג נישט פערענטווערטליך די אדמיניסטראציע איז אָפען בייטאָג און ביינאַכט.

אנאנסען-פרייז: פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאָג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 " " " " 60— " "
נאָכ'ן טעקסט—12 " " " " 18— " "
פאר מילימעטער-שורה: פאר דער שטאַט 50 פּראָצ. טייערער. אויסל. 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. אַ וואָרט

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 23.